

DIRVA

Nr. 22

Vasaris-February 21, 1962

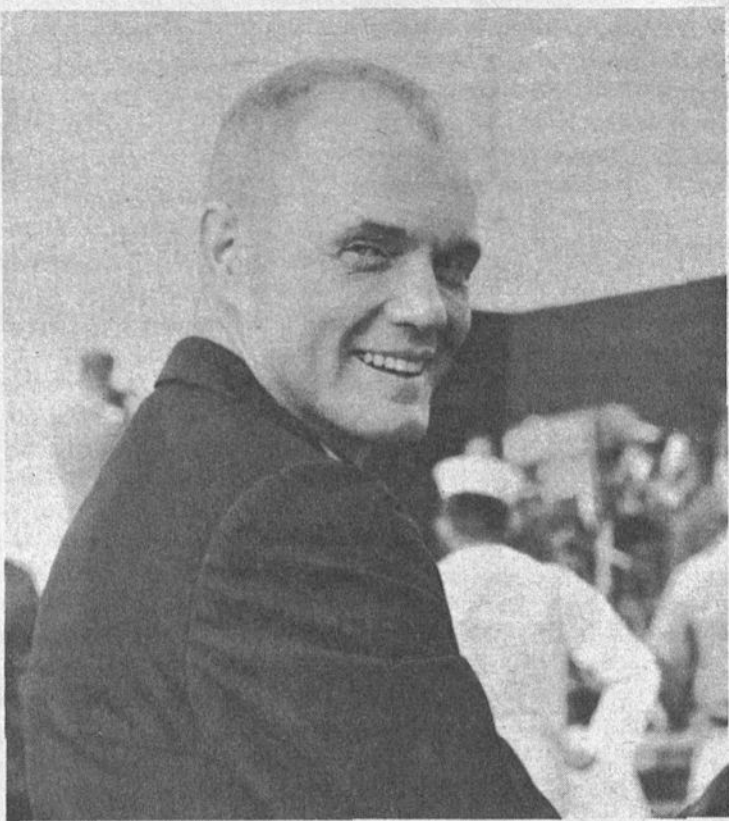
Cleveland, Ohio

Amerikietis John Glenn įvykdė istorinį skridimą aplink žemę

Marinų pulk. lt. John H. Glenn, po dešimt atidėjimų, kurie jau buvo pradėję nerinti visuomenę, į atmosferą buvo iššautas vasario 20 d. 9:48 val. ryto Clevelando laiku.

Iki pat iššovimo vis dar buvo rūpesčio dėl oro sąlygų. Bet pačiu paskutiniu momentu debesuotumas išsisklaidė. O iššovimui oro ryškumas buvo reikalingas todėl, kad įvykus mažam raketos pakrypimui, ją įrengtais prietaisais būtų galima patikslinti.

Taip pat svarbu, kad ir astronauto nusileidimui vietovė nebūtų tokia audringa, kokia paskutiniu metu buvo ir dėl kurių priežasčių įvykdavo atidėjimai.

Pulk. lt. JOHN GLENN

Raketos iššovimo metu visos sąlygos buvo patenkinamos ir senai lauktas įvykis, tęsiant bandymus užkariauti erdves, buvo įvykdytas.

J. Glenn yra dalyvavęs Antrajam pasauliniam ir Korėjos karuose. Jam priklauso 5000 išskraidytų valandų, o Korėjos kare ir 3 numušti sovietų MIGai.

Astronautas buvo iššautas Atlas 360,000 svarų raketą. Skrido Mercury kapsulė, kuri yra 9 1/2 pėdų aukščio. Skridimo greitis apie 17,500 mylių per valandą. Aukštis tarp 100-150 mylių.

Astronautas apskrito tris kartus, kaip ir buvo nustatyta, jei viskas seks gerai. Skridime, nuo iššovimo iki nusileidimo, išbuvo 4 val. ir 33 minutes.

J. H. Glenn, prieš helikopteriu paimant, pranešė, kad jo sveikata labai geroje būklėje. Nuo nusileidimo į vandenį ir helikopterio paimimo ir kapsulės perkėlimo į laivą, praėjo tik keliolika minučių.

Skridimą tenka laikyti visais požūriais pasisekusių ir vykusiu tiksliai numatytu laiku.

TRUMPAI IŠ VISUR

• Tarp Prancūzijos vyriausybės ir Alžiro sukilėlių vadovybės susitarimas pasiektas. Kiekviena momentu laukiama, kad bus paskelbtas oficialus susitarimas ir pusaštuntus metus vykęs naminis karas, atnešęs daug žmonių aukų ir kitokių nuostolių, pasibaigs. Tik laukiama, kad OAS imsis paskutinių priemonių sukelti revoliuciją.

• Nevadoje, po žeme, buvo išsprogdintos dvi naujos atominės bombos. Taigi iki šiol, po bandymų atnaujinimo, jau išsprogdinta 16 bombų.

• Tarp sovietų ir vakariečių tebesitęsiant incidentai dėl oro koridorių naudojimo iš Vakarų Vokietijos į Vakarų Berlyną. Sovietai atmetė vakarų valstybių diplomatų protestus ir savo lėktuvais trugdo skridimus anksčiau naudotame aukštyje.

• Izraelis savo piniginių vienetą numažino beveik per pusę. Anksčiau už JAV dolerį buvo nustatyta 14 švarų, o dabar už dolerį 3 švarai.

Vasario 16 d. rytą Waterbury, Conn., mieste, dalyvaujant vietos lietuviams, miesto meras Edward D. Bergin iškėlė Lietuvos vėliavą. Nuotraukoje iš kairės: Lietuvių Bendruomenės pirm. dr. Petras Vileišis, miesto meras Edward D. Bergin, kelia vėliavą ALT pirm. Česlovas Bogušas, kun. Albertas Karalis, Danutė Venclauskaitė ir kiti.

KAIP BUVO PRIIMTA LIETUVIŲ DELEGACIJA WASHINGTONE

Mūsų spec. bendradarbio pranešimas

Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės (taip ji buvo oficialiai vadinama Baltųjų Rūmų registre) delegacija su mūsų didžiųjų politinių ir fraternalinių organizacijų atstovais, susirinko 10 val. ryto Washingtono viešbutyje, kuris yra labai arti prie Baltųjų Rūmų.

Delegatų posėdį atidarė ALTO pirm. L. Šimutis, pasveikino visus delegacijos dalyvius ir paįmformavo, kad paskutiniu momentu yra padaryti programos pakeitimai. Delegaciją įveda L. Šimutis, delegacijos asmenis prezidentui pristato Bendr. vicepirm. V. Adamkavičius ir pagrindinę politinę kalbą pasako ir įteikia memorandumą ALTO sekr. dr. P. Grigaitis.

Anksčiau buvo susitarta, kad memorandumą skaitytų V. Adamkavičius. ALTO pirm. pareiškė, kad tie pakeitimai yra padaryti su Baltųjų Rūmų žinia ir tuo klausimu neleidžia diskutuoti.

Prie Baltųjų Rūmų delegacija atvyko 11:30, nes buvo tikėtasi ilgesnio dalyvių patikrinimo. Tačiau patikrinimas tesitęs tik kelias minutes, Rūmų saugumo valdininkai paklausė kiekvieno dalyvio pavardės ir atžymėjo ją sąrašė, be jokių dokumentų tikrinimo. Delegacija per sodą nuėjo į priestatą iš dešinės pusės.

Šiame mažame priestate, sujungtame su pagrindiniu pastatu, yra prezidento kanceliarijos įstaiga ir jo paties darbo kabinetas. Teko pereiti per koridorių šalia keletos kambarių, kur buvo eilė sekretorių, valdininkų ir vi-

sur jautėsi labai paprasta darbo nuotaika. Gale koridoriaus kambarielyje sėdėjęs negras valdininkas paprašė nusivilkti paltus. Kadangi nebuvo jokių kabyklų, visus apsiaustus sudėjome ant vidurio kambario esančio stalo.

Dar buvo likę keliolika minučių. Delegacija buvo paprašyta į sekantį kambarį, vadinamą "Fish Room" (Žuvies kambarys). Čia ant sienos kabo virš šešių pėdų skraidančios žuvies iškamša. Po to žuvim parašas, kad tą žuvį yra pagavęs prezidentas Kennedy. Taip pat kabo ožio galvos iškamša, kurią yra nušovęs prez. Kennedy Texase. Sienose kabėjo eilė 19 šimtmečio amerikiečių dailininkų paveikslų. Kampe ant stalo, po stiklu, buvo rusiško būrinio laivo modelis, išpauštytas iš juodmedžio ir dramblio kaulo ir Chruščiovo padovanotas Baltiesiems Rūmams. Delegacijos narių tarpe jautėsi tam tikras įtempimas. Visi spėjo, kokio formoj ir nuotaikoj audijencija praeis.

Buvo gautas ženklas grįžti į valdininko kambarį ir per kitas duris eiti į prezidento kabinetą, kuriame įvyks audijencija. Įeinant į prezidento darbo kambarį, be jokių ceremonijų prie durų sutiko pats prezidentas, su kiekvienu pasisveikino labai natūraliai ir šiltai kiekvienam delegacijos dalyviui pasakius pavardę, jis tarė įprastą "Glad to meet you".

Prezidento natūralumas, paprastumas, taip pat labai paprastas jo kambario įrengimas, visa nuotaiką atleido ir visi pasijuto kaip namuose.

Tu tuojaus prezidentas paprašė paaiškinti, kokia tai diena yra 16 vasario. Po paaiškinimo L. Šimutis tarė keletą žodžių ir perdavė žodį V. Adamkavičiui, kuris pareiškė, kad jo misija pristatyti dalyvius atpuolė, kadangi prezidentas pats sau juos pristatė ir keliais žodžiais padėkojo prezidentui už lietuvių priėmimą lietuvių nepriklausomybės dienos proga, ir perdavė žodį P. Grigaičiui, šis iš rašto paskaitė šiek tiek pridėdamas ir prie teksto laisvai apie 4-5 minučių kalbą, prezidentui paruošto memorandumo dvasioje. Po to jis įteikė prezidentui memorandumą su visų delegacijos narių parašais.

Prezidentas išklausė P. Grigaičio kalbos atsirėmęs į kėdę, kalbai įpusėjus, jis į kėdę atsėdė. P. Grigaičiui pabaigus kalbėti, jis atsakė jau visur spaudoj paskelbtais žodžiais. Ypatin-gai malonū buvo girdėti, kad jis jau 1939 metais, būdamas Londone žinojo apie sovietų reikalavimus prisijungti Pabaltijo kraštus. Sovietai to reikalavo iš anglų ir prancūzų, ir dėl to de-rbybos iširo, o vėliau Hitleris su tais reikalavimais sutiko. Po jo kelių minučių atsakymo buvo susidariusi nuotaika, kad audijencija baigta. Pamažu buvo ruošta-

si nuotraukai, keliolika įsiveržusių į kambarį fotografų ir filminkų suko filmas ir darė nuotraukas. Grupuojantis fotografai ir vėliau pamažu pradėdant išėiti, buvo progos delegatams persimesti keliais žodžiais su prezidentu. Inž. A. Rudis iš Chicago paklausė prezidento, ar JAV ir toliau tęs Pabaltijo kraštų nepripažinimo politiką. Į tai prezidentas atsakė, kad savaime suprantama, kad taip. Vėliau prijungtas prie delegacijos iš New Yorko architektas Varnas pareiškė prezidentui, kad jį čia yra atsiuntęs New Yorko meras Wagneris ir kaž ko tai prašė prezidento. Prezidentas nesutiko, pakratė galva ir pasakė "Tell Hello to my friend Wagner". Ta proga p. Varnas įteikė prezidentui kokios tai spausdinamos knygos kelius lankus. Susidarius tokiai situacijai Alg. Nasvytis iš Clevelando įteikė B. Armonienės knygą "Palik ašaras Maskvoje" su specialiai Armonienės įrašyta prezidentui dedikacija. Prezidentas knyga susidomėjo ir pasi-keitęs keliais sakiniiais su Nasvyčiu žadėjo knygą paskaityti.

Armonienės knygos įteikimo klausimas buvo svarstytas posėdyje viešbutyje ir buvo galvota, kad įteikti daiktus per audiejenciją gali būti nepatogu ir buvo ruošiasi ją atiduoti prezidento sekretorei.

Iš visos lietuvių delegacijos pasirodė, kad prezidentas asmeniškai tepažinojo tik V. Abraitį iš New Yorko. Jis jį pats prisiminė susitikęs kažkur New Yorke. Visa ceremonija tesėsi virš 24 minučių. Kartu su lietuvių delegacija buvo du kongresmanai žinomi lietuvių draugai, Flood iš Pensilvanijos ir kongr. Murphy iš Chicagos.

Išėjus iš Baltųjų Rūmų delegacija pasitiko žurnalistas ir su mikrofonais laukė Voice of America Lietuvių skyriaus viršininkas p. Jurgėla su bendradarbiais. Čia Bendr. Tarybos pirmininkas St. Barzdukas ir L. Šimutis padarė pareiškimus, kurie pažadėti perduoti Lietuvai.

Keli delegacijos nariai tuojuo išvyko namo. Antrą valandą po pietų tame pačiame viešbutyje įvyko nuomonių pasikeitimas dėl audijencijos ir dėl visų su ja susijusių problemų. Tie nuomonių pasikeitimai gali turėti didelės įtakos į tolimesnį politinį lietuvių atstovavimą šiame krašte.

6:30 vakare dauguma delegacijos narių dalyvavo iškilmingame priėmime Vasario 16 proga Lietuvos pasiuntinybės rūmuose. Priėmimas priminė senus gerus laikus. Rūmuose atsilankė virš 400 svečių, jų tarpe Valstybės sekretoriaus pavad. Williams, buvęs Michigano gubernatoriaus Secretary of State žmona, p. Rusk su dukterimi, eilė aukštųjų Valstybės departamento valdininkų ir įtakingų washingtoniečių. Taip pat buvo daug diplomatų ir didelė dalis Washingtono lietuvių kolonijos.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

SEROVAS 'LAISVINA'...

Maskva neseniai Bulgarijoje įsteigė "Laisvosios Albanijos komitetą", kad atgal susigrąžintų savo satelitą, kuris išspruko iš jos glėbio ir "išlaisvinus" jos vadą stalinistą Enver Hodją. Šis komitetas daugeliu atžvilgių primina tą, kurį 1948 m. Stalinas buvo įsteigęs Jugoslavijai "išlaisvinti", tik žinoma iš to niekas neišėjo. Ar Chruščiovas turės daugiau laimės su Albanija?

Politinė situacija Albanijoje ir stipri kontrolė, kurią turi Hodja, sudaro didžiausią kliūtį.

Tas komitetas susideda iš 100 jaunų albanų, daugumoj studentų, pabėgusių prieš keletą mėnesių iš Albanijos ir gavusių prieglaudą Rusijoje ar kitose komunistinėse valstybėse.

Maskva iš šio komiteto nori padaryti partizaninės veiklos branduolį ir jį apmokyti paskyrę garsųjį savo raudonąjį budelį gen. Serovą, kuris 1958 metais Vengrijoje laimėjo kruvinus laurus.

Chruščiovas siuntinėja Serovą ten, kur reikia suorganizuoti pogrindį, nes tai rety gabumų specialistas. Neseniai jis buvo Kuboje kur apmokė Castro saugumiečius, atidengdamas jiems naujus revoliucinius metodus.

Jei Albanija vieną dieną turės laimės būti Chruščiovo "išlaisvinta", tai pirmasis svečias Tiranoj pasirodys gen. Serovas, kaip jis buvo pirmuoju Budapeste, per vengrų sukilimą.

Chruščiovas, atrodo, rimtai yra nutaręs susigrąžinti Albaniją. Jei nepavyks atstatyti prieš Hodją, bandys kitas priemones, nes dabar Albanija sovietijai sudaro nemalonų skaudulį pašonėje. Tiesa, komunistinės valstybės nutraukė su Albanija ekonominius ir politinius ryšius, bet Hodja drąsus, nes jį užsistoja milžiniška Kinija. Ji jau atsiuntė 2,500 specialistų vieton išvykusių rusų.

Tik negalėjo pakeisti universiteto personalo, tad rusų profesoriams išvykus, Tirano universiteto kairie fakultetai turėjo užsidaryti.

- Jo pokštai darosi visai nebejuokingi!...

Mussolinio žentas, Italijos užsieninių reikalų ministras grafas Ciano, daugiau domėjosi moterimis, negu politika...

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą...

Mes norime karo...

1939 m. rugpjūčio 11 d. italų užsieninių reikalų ministras Ciano apie dešimt valandų tarėsi su Ribbentropu, jo višio netoli Salzburgo, kurią nacių ministras konfiskavo iš vieno austro monarchisto, savininką uždarydamas į koncentracijos stovyklą.

Ciano rado, kad pokalbio atmosfera buvo šalta. Ribbentropas savo svečių painformavo, kad Vokietija yra nutarusi pulti Lenkiją.

--Klausyk, Ribbentropai, -- paklausė Ciano, --ko tikrai jūs norite, koridoriaus ar Dancigo? --Mes norime daugiau, mes norime karo! -- atsakė šaltai Ribbentropas.

Visi Ciano argumentai, kad būsią sunku lokalizuoti karą su Lenkija ir vakarų demokratijos įsikišiančios, nacių ministerio buvo atmesti.

Ciano nuvyko į Obersalzbergą, kur rado Hitlerį prie stalo bestudijuojantį generalinio štabo žemėlapi. Jis pradėjo aiškinti apie Siegfriedo linijos stiprumą, kurią niekam nepavyks pralaužti. Pagaliau pridūrė, kad Anglija negalėsianti į Prancūziją pasiųsti daugiau trijų divizijų. Prancūzija turėsianti daugiau, bet kadangi Lenkija bus nugąlta per trumpą laiką, Vokietija galės sukoncentruoti vakarų fronte šimtą divizijų mirtinai fėmiamai kovai, kuri prasidėsianti tarp Reicho ir Vakarų.

Ar šį kovą įvyksianti? --Asmeniškai, dėstė Hitleris, esu įsitikinęs, kad paskutiniu momentu Vakarų demokratijos atsiitrauks, nenorėdamos įsivelti į karą.

Į tai Ciano atsakė, kad jis trokštąs, kad įvyktų taip vystytis, kaip Fuehreris noris, nors jis asmeniškai tam mažai tikis.

Mussolini buvo priešingas karui dėl kito motyvo. 1942 metais Italijoje turėjo įvykti pasaulinė paroda ir jis nenorėjo praleisti progos, kas Hitlerį siutino.

Galutinai Ciano bandė sužinoti datą karo prieš Lenkiją.

Hitleris atsakė, kad dėl rudens lietingo oro, kas kliudytų panaudoti šavuotus dalinius Lenkijos keliuose, kurie nėra grįsti, tat sąskaitos su Lenkija turinčios būti suvestos rugpjūčio pabaigoje.

Paskui Hitleris pradėjo dėstyti komplimentus Ducei ir kad jis turis didelį džiaugsmą būti draugu žmogaus, kuris istorijoje užima tokią didelę vietą.

Bet Ciano tie žodžiai neįaudino, nors ir labai jie buvo saldūs.

"Aš grįžtu į Romą, rašė jis savo dienoraštyje, pasipiktinęs Vokietija ir jos vadais, kurie griebiasi tokių metodų. Jie mus apgavo. Ir dabar jie nori mus įtraukti į nuotykį, kurio mes nenorime ir kuris sukompromituos krašto režimą."

Bet Hitleris šiuo metu mažai rūpinosi Italija. Jis daugiau galvojo apie Rusiją.

Į pabaigą pasikalbėjimo su Ciano, Hitleriui buvo paduota telegrama iš Maskvos. Pašnekesys buvo pertrauktas trumpam laikui, kad Hitleris ir Ribbentropas galėtų susipažinti su jos turiniu. Perskaitę jie supažindino Ciano su įvykių eiga.

--Rusai sutiko, -- pareiškė Hitleris, -- kad Vokietija į Maskvą nusiųstų politinį derybininką. Iš slaptų archyvų sužinoma,

kad pirmieji derybų ženklai tarp rusų ir vokiečių pasirodė 1938 m. spalio 3 d.

Nežinint, kad Sovietų Sąjunga buvo pasirašiusi karinę sąjungą su Čekoslovakija ir Prancūzija, ji tylomis sutiko anglų nutarimą jos nekviesti į Muenheną, bet Stalinas to niekad neužmiršo.

Keturiom dienom po Muenheną, vokiečių ambasados Maskvoje patarėjas Werner von Toppelkirsh pasiuntė Berlyną raportą, kuriame dėstė, jog Muencheno susitarimas turėsiantis takos į sovietų politiką, nes Stalinas ketinas peržiūrėti savo užsienio politiką ir bus mažiau draugiškas Prancūzijos atžvilgiu ir pozityviškesnis Vokietijai.

Spalio pabaigoje vokiečių ambasadorius Maskvoje grafas von der Schulenburg išpėjo Ribbentropą, kad jis ketinas prašyti audiencijos pas komisarių prezidento pirmininką Molotovą, kad sureguliuotų klausimus, kurie ardo vokiečių -- rusų santykius.

1939 m. kovo 10 d. Stalinas pasakė kalbą XVIII kompartijos kongrese. Po trijų dienų Schulenburg į Berlyną išsiuntė ilgą

pranešimą, kuriame pabrėžė sovietų diktatoriaus kaltinimus vakariečiams, kam jie stumią Vokietiją į Rytus, norėdami sukelti rusų pyktį prieš vokiečius ir be jokios priežasties įskelti konfliktą.

Ir Stalinas išvadoje pabrėžęs, kad Sovietų Sąjungos tikslas esąs nesusidurti įviliamais į karą, kad kiti iš to turėtų naudoti. Kitais žodžiais, Stalinas neketino kariauti su Vokietija, kad išgelbėjus Angliją ir Prancūziją.

Anglai tuo metu su nepasitikėjimu žiūrėjo į rusus, o dar labiau lenkai, kurie atmetė pasiūlymą, kad būtų sušaukta konferencija iš Anglijos, Prancūzijos, Lenkijos, Sovietų Sąjungos, Rumunijos ir Turkijos atstovų, kaip sustabdyti vokiečių ekspansiją. Chamberlainas ir lenkų užs. reikalų ministras Backas netikėjo, kad rusai galės atsilaukti tikrai ofenzyvai.

1939 m. kovo 31 d. Chamberlainas parlamente pareiškė, kad Anglija ir Prancūzija duosiančios visą galimą pagalbą Lenkijai agresijos atveju.

Tokia staigi vienpusiška britų garantija Lenkijai, Vakaruose

(31)

ISPANIJOJE VYKSTA VIDAUS REFORMOS

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Ateinančią vasarą gausūs turistai, kurie kasmet atvyksta į Ispaniją, nebepažins jos gyvenimo. Iki šiol padorūs ispanai savo kasdieninį gyvenimą pradėdavo vakarais, po pokaičio, nukritus dienos karščiams, jį tęsdavo iki ankstyvaus ryto. Krautuvis ir kavinės būdavo pilnos pasipuousių piliečių iki pat aušros.

Dabar vyriausybė išleido įsakymą, kad teatrų programa, turi baigtis iki 12 val. nakties, krautuvis uždaryti vakare, o kavinės apie 2 val. nakties. Ir vis-

kas įvyko todėl, kad Ispanijos vyriausybė nori pakelti savo piliečių darbingumą ir bendrai prisitaikyti prie Vakarų Europos gyvenimo ir papročių, kad galėtų įstoti į Bendrą Rinką.

Po ilgų abejotimų Ispanija pasekė Anglijos pavyzdį ir pradėjo derybas. Tai yra iš jos pusės nepaprastas ir lemiančios reikšmės žygis. Pirmas žingsnis buvo padarytas 1953 m. kai ji pasirašė su JAV karo sutartį, kad galėtų tokiu būdu prisitaikinti prie Europos valstybių, priklausančių prie Atlanto pakto. Toje paskėmėje įvyko jos prisidėjimas ir prie Tarptautinio monetinio fondo.

Po ištisų metų karštų tarpusavio diskusijų, "europiečių" šalininkai, su Prekybos ministru Ullastres priešakyje, laimėjo gen. Franco pritarimą Ispanijos įstojimui į Bendrą Rinką. Franco sutiko, kai jam aiškiai buvo įrodyta, kad po Europos šešių valstybių pasirašymo žemės ūkio sutarties, Ispanijos žemės ūkis yra skaudžiai paliestas ir grėsia didelis pavojus žemės ūkio gaminių eksportui. Savo laiške Prancūzijos Užs. reik. ministeriui Couve de Murville, Ispanijos užs. reik. ministeris rašo, kad Ispanija norėtų įstoti į Europos ekonominį komitetą pilnateisiu nariu.

Dabar Ispanijoje vyksta didelis ekonominės reformos, kuriomis norima atsipalaiduoti nuo bankų dominavimo. Ji jau paruošė vidaus reformą, kad galėtų vesti derybas su kitomis Europos valstybėmis. Iš anksto yra žinoma, kad tai iššauks politinį prieštaravimą, atsižvelgiant į Ispanijos režimą. Iš kitos pusės, manoma, kad norint padėti Ispanijos tautai ir pakelti jos gerbūvį bei duoti galimybės pasiekti didesnės laisvės, būtinai reikia ją įsileisti į Europos jungtinės tautos.

Ispanijos priėmimas labai daug priklauso nuo Prancūzijos, kuri vaidina didelę rolę naujos Europos organizavime ir orientacijoje. Ji šiek tiek skersuoja, nes Ispanijos priėmimas į Bendrą Rinką galėtų pakentti Prancūzijos vyno ir

vaisių eksportui. Tačiau Bendra Rinka atidarytų naujas perspektyvas Ispanijos supramoninimui ir kartu būtų labai naudinga visai Europai, pavyzdžiui, suteikdama didelį kiekį naujų darbo jėgų.

Madridio laikraštis "ABC" dėl Ispanijos įstojimo į Bendrą Rinką pasakė, kad "Europos autobusas" eina pro šalį Ispanijos paskutinį kartą. Reiškia, tai jau paskutinis momentas ir jį ilpti, kad nepasilikus atitvertiems nuo Europos už aukštų Pirėnėjų.

Ispanijos pramonininkai ir eksportieriai reiškia susirūpinimo dėl numatomų įvairių techninių kliūčių ir sunkumų, kurie, aišku, iškilis derybų metu. Atrodo, kad galutinėje sąskaitoje ispanų darbo žmonių ir bendra gerbūvio būklė tik pakiltų ir laisvės vėjai galėtų atnešti daug naujo į izoliuotą Ispaniją.

Sąryšį su politinėmis pasekmėmis falangistai mano, kad reiktų lygiuoti į Europą, bet apsaugoti savo politikos laisvę. Liberalai ir socialistai tyli, bet yra labai patenkinti Franco vyriausybės derybomis, nes jie buvo pirmaisiais to posūkio šalininkais. Tikimasi, kad Ispanijos įsijungimas į Europą padės taip pat be jokių sutrūkdymų pereiti iš autokratiško režimo į naują, teise paremtą.

Eiliniai piliečiai, laikrodžius pasukus, ėmė bent išviršniais požymiais lygiuoti į Europą. Vyriausybei tai bus daug sunkiau padaryti, nes reikės keisti visą ekonominę, socialinę ir, ypač, žemės ūkio struktūrą.

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

jums patiks **Stroh's** ...geresnis!

Atsimeinat paskutinį kartą, kada draugai susirinko ir jūs neturėjot pakankamai atsigalvinti? Štai kaip jūs galite visada pasiruošti. Kitą kartą perkant jūs pasiteiraukit vyro specialiai vienos dėžės šviesesnio, skanesnio Stroh's alaus. Jums patiks Stroh's geriau ir taip pat jūsų svečiams. Visur vyraujanti rūšis... visur populiariom kainom.

šviesesnis
skanesnis
ugnim
virtas

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJFAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Kiti rašo

MŪSŲ POLITINEI VEIKLAI SKAUDI PAMOKA

"Draugas" vasario 17 d. pasiskelbė vedamąjį, kuris vertas didelio dėmesio. Jį čia ir perspausdiname, RED.

"Panaudojimas visų galimų priemonių Lietuvos laisvės bylai iškelti šio krašto administracijoje ar tarptautiniuose susibūrimuose yra vienas iš pagrindinių mūsų politinės veiklos ir laisvinimo būdų. Mes vieni negalime skintis laimėjimų, jei nesusiungsim su visais laisvę mylinčiais politiniais vienetais. Mūsų balsas per silpnas, jei jis neišsijungs į didelį riksmą, kuris šiandien yra keliamas prieš komunizmo kėslus užvaldyti pasaulį. Todėl Vasario 16 progą pasiūsta lietuvių delegacija pas JAV prezidentą buvo reikšminga, nes ji pakėlė mūsų vardą, pristatė mūsų tautos reikalus ir išėjo į viešosios politikos laukus, kurių pagrindinis vairininkas yra šio krašto prezidentas.

Jei rūpestis šios delegacijos pasiuntimu pas prezidentą ir juo- ba jos sudarymas nėra atremtas į pilnuosius politinius pradus, tai vis tik mes galime pasidžiaugti, kad, nepaisant mūsų vieningumo stokos ir nesugebėjimo paaukoti asmeninius reikalus tautos ateičiai, ji buvo išgauta ir priimta. Delegacijos pasiuntimas buvo jau seniai reikalingas, tik jos nepajėgė išrūpinti tokie veiksniai, kurie pretenduoja į politikos vadovavimą. Ją išrūpinti turėjo tie, kurie nėra mūsų politikos priešakyje, bet turi įtakos, energijos ir sugebėjimų tokiems reikšmingiems žygiams praveisti, surasti užtarėjų bei rėmėjų valdžios viršūnėse ir lietuvių tautos reikalus padaryti pasaulio politikos dalele.

Šiuo atžvilgiu mes tegalime tik prisidėti prie tų asmenų, kurie turi iniciatyvos ir parodo reikalingos išminties rasti naujų laisvės bylų vesti būdų. Turime taip pat remti ir pačią delegaciją kuri panaudojo progą pareikšti mūsų teisingiausius troškimus -- atgauti Lietuvai laisvę, pristatyti jos dabartines kančias ir priešą parodyti tokį, koks jis yra. Tuo laimėjimu džiaugiasi visa patriotinė lietuvių visuomenė.

Tačiau kitomis akimis turime žvelgti į delegacijos sudarymą ir pačią delegaciją. Laimėjimas atnešė pralaimėjimą mūsų visuomenės suvienijimo reikalui. Skaudžiausia gi, kad kai kurie mūsų veiksniai, vairuoją lietuvių tautos laisvinimo politikai, nesugebėjo parodyti tautos reikalų supratimo, visuomenės konsolidacijos reikalo ir bendradarbiavimo prasmės. L. B. atstovų iniciatyva laimėję prezidento audienciją, jie pralaimėjo lietuviškos visuomenės pasitikėjimą. O tai svarbiau, negu bet kokie vieši pareiškimai, nors ir skambūs žodžiais išreikšti.

Atrodo kiekvienam, kuris turi progą arčiau žvelgti į lietuviškų veiksmų darbus, kad šioji delegacija neturėjo būti sudaryta iš dviejų organizacijų, bet atstovauti visiems pagrindiniams visuomenės sanbūriams. Delegatų parinkimas negalėjo būti vieno žmogaus -- Alto sekretoriaus -- valios padarinys, bet bendru susitarimu atrenkant tokius, ku-

rie turi bent dalies visuomenės pasitikėjimą. Kodėl buvo išbraukta pavardė to, kuris pasirūpino delegacijos priėmimu? Kodėl joje nerandame Pavertgų tautų pirmininko? Pagaliau, kodėl šioje delegacijoje nebuvo atstovaujamas Vliskas, kuris užima svarbesnę ir svaresnę poziciją vadavimo darbuose negu Altas ar Lietuvių Bendruomenė? Štai, tie klausukai, kurie įskaudina lietuvių visuomenės didesnio vieningumo beieškančią ir laisvės bylos geresnių pasisekimu besirūpinančią dalį.

Pralaimėjimai lietuvių visuomenėje yra šį kartą labai skaudūs, net per skaudi pamoka, kurios padarinių dar mes negalime pramatyti. Nūnai jau mums netrūksta inteligentinių pajėgų, mokančių tinkamai anglų kalbą, suprantančių šios dienos reikalavi-

mus ir sugebančių pateikti savo reikalus tokiu pavidalu, kokių paprastai jie išreiškiami panašiose audiencijose. Jei šie reikalai galėjo būti pateisinti prieš porą dešimčių metų, tai jau dabar bet koks visuomenei užmetimas marksistinės diktatūros -- ar ji būtų iš kairės ar iš dešinės -- negali būti toleruojamas, ypač, kad jie Alto sekretoriaus asmeny šį kartą akivaizdžiai įrodė nesugebą dirbti bendro darbo. Išvadas iš to turės pasidaryti patriotinė spauda ir lietuviškoji visuomenė mažumą palikdama eiti savais keliais.

Iš viso, šiandien mums reikalinga vadovaujamuose postuose tokių žmonių, kurių gyvenimo laikrodžiai nėra sustoję prieš ketvirtą šimtmečio, kurie gyvena dabartimi, o ne praeities atsiminimais ir darbų nuopelnais. Šiandien reikia žmonių, kurie orien-

ESAME LABAI DĖKINGI

Esame labai dėkingi Dr. J. Griniui ir Dirvai, kad atspaudėte rašinius, kurie paryškina, kas dabar vyksta Šv. Kazimiero Kolegijoje Romoje. Rašau tai ne vien savo vardu, nes tuo reikalu man teko su daugeliu kalbėti ir esu įgalijotas tą padėką perduoti ir jų vardu.

Mane tik stebina, kad į tuos reikšinius, kurie temdo lietuvių kunigų paruošimą, kad jie augtų didesnį patriotą ir ateityje būtų verti lietuvių kunigų kovotojų vardo, nekreipiama dėmesio. Ir svarbiausia, kad niekas svetimmas netrukdo, jog jie tokiais lietuviais patriotais būtų auklėjami.

Šia proga norėčiau palinkėti, kad ir ateityje, kur tik atsiranda lietuviški skauduliai, nežidrint kokioj srity jie įsimenų, jūs keltumėt ir tuo skatintumėt klaidas atitaisyti. Juk tai daroma ne kurio nors asmens pasitenkinimui, bet visos lietuvių tautos gerovei.

V. PALAITIS,
Chicago

Šiuose rūmuose Dotnuvoje, kur anksčiau buvo Žemės ūkio Akademijos studentų bendrabutis, dabar iš Vilniaus perkelta įsikūrė Žemės ūkio Ministerija.

tuotysi politinėje padėtyje, o ne trukdančių visokį darbą, kuris neišvengia iš jų supelėjusios minties. Mes negalime aukoti laisvės bylos dėl užsispyrusio atsilikimo savo pažiuose ir gyvenimo reikalavimuose žmonių, užimančių pareigas, kurių jau nebepajėgia tinkamai atlikti.

Užtat šis nuvytusis laurų parvežimas turi būti gerai persvarstytas, padėkojant dirbusiems, kol jie sugebėjo, bet užleidžiant vietą nūnai tiems, kurie šiuo metu sugebės dirbti Lietuvai ir Lietuvos laisvei. Kito kelio nėra, jei norime laisvės kovą pratęsti ir išvesti iki laimėjimo."

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 24 - 25 D. Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasių tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

VASARIO 25 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas parapijos salėje.

VASARIO 25 D. Šv. Kazimiero vienuolyno rėmėjų 50 m. sukakties minėjimas Marijos gimnazijos salėje.

KOVO 3 - 4 D. Vid. Vakarų sporto apygardos vyrų tinklinio, moterų tinklinio ir krepšinio, moterų ir vyrų stalo teniso pirmenybės.

KOVO 3 d. Brighton Parko Moterų Draugijos Užgavėnių balius.

KOVO 4 D. Šv. Kryžiaus parapijos Moterų Draugijos vakarų parapijos salėje.

KOVO 4 D. Tėvų Marijonų bendradarbių užgavėnės Marijonų salėje 3 val. p.p.

KOVO 4 D. Chicago skautų Kaziuko mugė Jaunimo Centre.

KOVO 6 D. Lietuvos Vyčių sen draugų kuopos Užgavėnių blynų vakaras Vyčių salėje.

KOVO 10 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Išaka šių dienų filosofijos į rytojaus žmogų, tuo pačiu jaunojo lietuvių galvosenos formavimą". Skaito Tėvas J. Kubilius, S. J.

Kovo 10 d. Valterio Banaičio, atvykusio iš Vokietijos, pranešimas 7 val. vak. Jaunimo Centre. Rengia lietuviškų organizacijų komitetas.

KOVO 11 D. Tėvų Marijonų bendradarbių Cicero skryčiaus parengimas parapijos salėje.

KOVO 17 D. Laiškų Lietuviams metinė šventė Jaunimo Centre.

KOVO 18 D. Tėvų Marijonų Marquette Parko bendradarbių skryčiaus vakarienė parapijos salėje.

KOVO 25 D. Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų Chicago apskrities 35 metų jubilėjinis vakaras Brighton Parko parapijos salėje.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Blshop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: V'irginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

APIE MENĄ, MUZIKĄ IR GIMNAZISTUS

Visi jau esame matę bent ketą abstraktus meno paveikslus, kurie visiškai nieko nepasako ir nieko neparodo. Ačiū VI. Vi-jeikiui ir T. Mickui, kad ir nesidomintieji dailės menu, galėjo susidaryti sau bent apčiuopiamą vaizdą apie taip vadinamą modernų ir "superindividualių" šių dienų meną.

Pripuolamai teko matyti vieną New Yorke gamintą filmą iš tokių "superindividu" dailininkų gyvenimo. Turinys dailininkas iš kokio tai nežinomo miesto atvyksta į New Yorką laimės ieškoti ir čia netikėtai pakliūva į dailininkų bytnių būrį.

Palengva su jais susidraugauja. Tačiau modernaus bytnių piešimo technika jam visgi svetima. Aplinkos ir laiko reikalavimų paveiktas minėtas dailininkas mėgina kurti bytniškioje dvasioje bet be jokio pasisekimo. Bepaprastuodamas prie vieno ant grindų ištiesto didesnio formato kūrinio jis praleidžia ištisias dienas, bet nepajėgia progresuoti. Neviltis ir finansiniai nederėkliai dailininką pradeda iš proto varyti.

Tačiau pagaliau ateina "laiminga" akimirka. Benuošdamas sau pusryčius ir beplanuodamas savo tolimesnius brūkštelėjimus, netikėtai išverčia pusę savo kiaušininės ant paveiklo... Žmogus griebiasi už galvos! Tačiau kelios akimirkos ir... paveikslas lyg atgija, subanguoja ir tampa tuo ko dailininkas taip ilgai siekė. Tiesa, dar šio to tame begimstančiame paveiksle trūksta ir tuos trūkumus dailininkas atlieka su... likusia kiaušininės dalimi.

Tuo momentu pro duris įsiveržia pora jo drangų. Šie abstrulstas pamatę paveikslą ir puolę genijų sveikinti. Filmo pabaigoje visa meno gerbėjų minia dailininko palėpėje švenčia naujojo šedevro atsiradimą.

Abstraktams meno klausimu teko girdėti nemažą pasisakymų kurie persveriančia dauguma kalba prieš tokį meną. Menas, kuri gali atlikti besdžionės, kirmiai ir kiti gyvūnai -- nėra menas. Tai greičiau dar vienas "modernus" pasipardymas, kurį galėtume pavadinti pasityčiojimu iš meno.

To meno gynėjai sako, kad tai niekieno nevaržoma ir laisva kūryba. Raudonas ar mėlynas apskritimas, taškas ar linija jo šone tai ir visos kūrinys...

Tokių modernių išsiveržimų buvo ir bus visais laikais, bet jie paprastai turi labai trumpą amžių. Pasižiūrėkime, kad ir šokių muzikoje. Taip neseniai, kaip žydri liepsna, užsidegė rock and roll. Praėjo mėnesiai ir dar modernesnis twist'as visus kitus šokius prarijo.

Kaž kurio Atlanto pakraščiuose esančio miestelio geležinkeliečiai rengė metinius šokius ir paskelbė, kad jie sugalvojo dar įdomesnę ir pranašesnę šokį -- switch! Svar-

biausia, tas šokis tuo labai geras, kad šokant jokie sanariai neišsinarina!

Nereikėtų labai nustepti, jei kokie nors Denverio lietuviai, kalnų laipiojai, išrastų pav. šokį "lipk - krisk"! Laikai dar labai modernūs ir jei gali tik kokią naują nesamone išgalvoti -- kas nors ją seks ir pinigus už ją mokės.

Ne vien Amerikoje tokių mandrybių atsiranda. Lietuviški gimnazistai labai gerai turi atsiminti tuos laikus, kada buvo labai garbinga ir nepakeičiama mada su savo uniformine kepure valyti batus, suolus, rašymo lentas ir visą kitą pasaulio nešvarą. Be to, anais laikais atrodei visai atsilikęs ir nemoder-

žiūrėkite susilaukėme FM laikų. Grįžta atgal Dunojaus valsai, operetės, operos, simfonijos ir koncertai...

Pasakysite, kad jaunimas nuo to dar toli. Tikrai. Mūsų jaunimo tarpe, kaip jie patys sako, yra daug "normalių, sveikų galvojančių ir humanistinių nusiteikusių individų".

Jiems, kaip jie toliau išsireiskia, užtenka "humanistinės toleracijos ir intelektualiai jauno kurioziškumo".

Ar tai labai didelė naujiena? Gerai prisimenate mūsų gimnazistai taip pat tokie buvo. Gal tik nemėgome tų dalykų tokiais mandriais ir aukštais vardais vadinti. Buvome tokie ryškūs intelektualai ir tada visas pasaulis buvo niekai prieš mus!

nebuvo bent kartą ar du perlauštas...

Būta ir tokių modernių laikų, kada ne tik moksleiviai, bet ir visi krutą lietuviai gatvėse, parkuose ir namuose traukė yo - yo. Taip, bet tai buvo tik taip sau -- pasakysite. Tai tik mažas malonus patįdykavimas! O gal kai kurios moderniojo meno formos irgi tėra tik patįdykavimas?

Kaip gi yra su kai kuria muzika? Vadinama populiarioji muzika keitėsi metai iš metų Melodijos ne tik negerėjo, bet tiesiog nyko. Pagaliau užsisukus radiją vien tik triukšmą, bugnus ir kaž kokį bliovimą girdėjai. Muziką nebeturėjo muzikos. Ir

Kuriais gi laikais jaunimas nemėgdavo "pažaibuoti" naujomis idėjom, keliais metais už save vyresnius vadinti seniais, o senus -- gyvaisiais lavonais!

Ar yra reikalo bijotis ateities? Tikrai ne! Kodėl dar ieškome, ginčijamės ir ką nors naujo atrandame, būkime tikri -- dar gyvename ir dar džiaugiamės gyvenimu.

Visi tie modernieji išsiveržimai, tai tik spragtelėjimai prieš didžiuosius gyvenimo dėsnius. O mums visad malonu prie jų dar kartą ir dar kartą, kad ir iš kitos pusės, grįžti...

V. Š-a

Panevėžio monografija jau parengta spaudai

ANTANAS VADOPALAS

Po keletos metų darbo knyga apie Panevėžį sušedagauta ir parengta spaudai. Knyga leidžia Chicagoje įsteigtas Panevėžiečių Sambūrio Klubas. Yra pažadėję savo talką Panevėžio srities vietovių vardais pasivadinusios chieciačių organizacijos: Biržėnų Klubas, Kupiškėnų Kultūros Klubas ir Uptės Draugiškas Klubas.

Knygos aprašymai apima istoriją plačių apylinkių istoriją -- buvusią Uptės paviatą, dar seniau Livonijos ordino laikų buvusią Uptos valstybę, Suminėti ir žemgalių kulties laikai.

Knyga įdomi ne tik panevėžiečiams, bet ir kiekvienam profesionalui mokytojui, kunigui, kiekvienam intelektualui. Knygoje rašo virš 20 autorių, duodami virš 70 straipsnių, kurie apima ir geografinės srities žinias, bet žymiai plačiau aprašomi istoriniai įvykiai. Istorinė dalis suskirstyta į 3 laikotarpius: senieji laikai, pirmasis pasaulinis karas ir kovos dėl nepriklausomybės, nepriklausomybės laikai.

Apie srities proistorę rašo

prof. dr. J. Puzinas straipsnyje -- Panevėžio srities archeologiniai radiniai, duodamas jų suskirstymą kultūrų laikotarpiams.

Toliau rašoma apie etninius įnašus į srities gyventojų sudėtį. Duodama administracinių vienetų raida.

Doc. A. Rukuiža duoda Uptės pavieto istoriją, "Biržų kunigaikštiją", sukilimus, 1905 m. įvykius.

Kun. J. Gasiūnas duoda dokumentuotą istoriją Panevėžio ir srities bažnyčių.

Iškeliami tautinės sąmonės pasireiškimai.

Grupė mūsų karininkų: pulk. P. Žilys, pulk. J. Variakojis ir maj. A. Žitkus atvaizduoja į išgyventas kautynes dėl Panevėžio, partizanų ir savanorių veiklą.

Atsiminimuose inž. P. Lelis, pulk. B. Ivanauskas, M. Ostrauskas ir kiti rašo apie Panevėžio urbanistiką, savivaldybes, teismus, policiją.

P. Blūmas rašo apie Panevėžio švietimą, sveikatos globą, labdarą.

Mokslo dienas gimnazijoje ir seminarijoje prisimena doc. A. Rukuiža, J. Švalistas, J. Ignatoniš ir kt.

J. Masilionis rašo apie panevėžiečių tarmes, literatus, žymesnius panevėžiečius.

Agr. P. Žumbakis, J. Betkauskas, M. Ostrauskas, J. Ramoška, E. Gruntmanaitė ir kt. rašo apie Panevėžio pramonės įmones, kredito įstaigas, kooperatines bendroves.

Iškeliami Panevėžio kultūrinių organizacijų, chorų, vaidintojų, teatrų, laikraščių, spausuvių,

STASYS PILKA, plačiai žinomas dailaus žodžio menininkas, yra numatęs įvykdyti platesnio masto draminių -- literatūrinių rečitalių maršrutą, bandydamas neaplenkti net neskaitlingų lietuviškų kolonijų.

Suinteresuotos organizacijos prašomos kreiptis menininko vardu šiuo adresu: 3131 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Rečitalių programose: senoji ir modernioji lietuvių literatūra bei ištraukos iš draminių kūrinių.

NESKUBĖKIM, MAMYTĖS!

Neskubėkime, mamytės, bausti savo vaiką, palaukime kol paaiškės, kodėl jis padarė tai, ką mes nusikaltimu palaikėme.

Jauna motina buvo jau pasirodusi važiuoti į inžinierių balių. Jau ir mašinos užvestas motoras duzgė lauke prie durų. Mamytė mylėjo savo mažametį, ir kartu pavyzdinga motina ji buvo. Pati savo sūnelį kiekvieną vakarą paguldavo, apklostydavo. Todėl ir ši vakarą nebūtų ji galėjusi rami išvažiuoti, jeigu kasdieninės motinos pareigos nebūtų atlikusi.

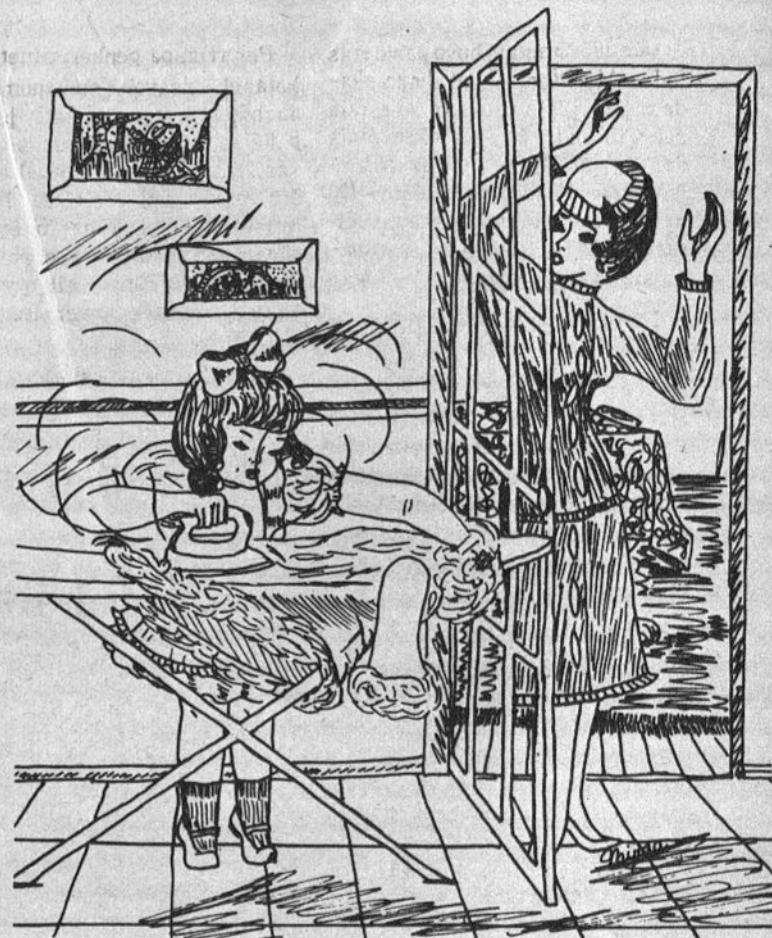
Bet kas pasidarė šį vakarą jos sūneliui? Anksčiau visada jis lėtai ir su pagarba kalbėdavo maldelės žodžius. Motinai būdavo net miela klausytis. O dabar jis bėgte bėgo per vakarinius poterėlius. "Jau nebergerai", -- galvojo motina. "Reikės jį išbarti kai baigs kalbėti".

Vaikutis, baigęs melstis, nušoko nuo motinos kelių, greitai atsirado lovytėje ir pasakė:

— Mama, aš šį vakarą labai greitai pasimeldžiau,

skubėjau, nes norėjau tavęs nebetrukdyti.

Jis norėjo padėti mamytei, kaip jis pats tą pagalbą suprato, o motina būtų išbarusi jį už tai. Gerai, kad

Mirgos Pakalniškytės, 13 m. amž., iliustracija.

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No. Street City State

Vilniuje atidaryta dar viena moderniškai įrengta kavinė "Tauras".

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

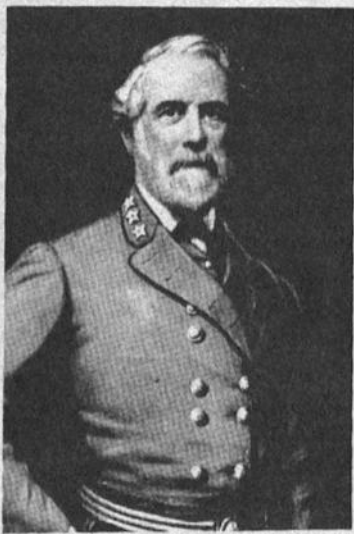
Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611

GENEROLO LEE DVARAS PAVERSTAS KAPINĖMIS

K. S. Karpus

Gen. Robert E. Lee, pietiečio karininko uniformoje. Šiauriečiai dėvėjo mėlynas, pietiečiai - pilkas uniformas.

Pilietinį karą baigus, Pietų armijų vyriausias vadas generolas Lee neprarado pagarbos. Kitoks likimas buvo pietiečių Konfederacijos prezidento, pulkininko Jefferson Davis. Karą pralaimėjus, pabėgęs iš Richmondo toliau į pietus, šiauriečiai sugavę uždarė Monroe tvirtovę. Įtariamą samokslininku prezidentą Lincolną nužudant, vos išliko nuo sušaudymo. Tik šiauriečių spaudai įtikinus, kad jis neturėjo bendro su tuo šamokslu, Davis po dviejų varginių metų buvo paleistas (nešus \$100,000 užstatą).

Robert E. Lee, kurio narsius žygius poetai apdainavo, buvo gimęs Stratford, Virginija, 1807 metais (mirė 1870 m.). Jis buvo 15 metų vyresnis už federalės armijos vadą gen. Ulyses Grant (1822 - 85, gimęs Cleremont, Ohio). Abu jie išgyveno po 63 metus amžiaus.

Jiedu abu, su jais ir Sherman ir Stonewall Jackson bei kiti pietų ir šiaurės karininkai, vėliau tapę generolais, 1846 - 48 metais dalyvavo kare su Meksika. Tas karas jiems buvo gera pasiruošimo mokykla vėliau kilusiam tarpusavimui karui. Karininkui Lee priskiriama dideli nuopelnai kovose Meksikoje.

pakviestas vadovauti Washingtono universitetui Lexington mieste, Virginijoje. (Mokslo įstaigos tai praktikuoja: gen. Eisenhower po karo Europoje, buvo pakviestas New Yorko Columbia Universiteto prezidentu).

Gen. Robert Lee dvaro laukuose buvo įsteigtos garsiosios Arlingtono kapinės. Nuotraukoje Arlingtono amfiteatras, kuriame atliekamos žuvusių karių minėjimo iškilmės.

Lee 1852 metais buvo paskirtas federalės West Point karo akademijos viršininku. Jo prarastais pagerinimais bei pertvarkymais dar ir šiandien JAV auklėjami karininkai naudojasi. 1855 - 58 m. vėl atsinaujinus nesusipratimams su Meksika, Lee buvo pasiųstas vadu į Texas, prie Meksikos sienos.

Jis buvo jau sugrįžęs į rytus kai 1859 metais John Brown su savo gauja užgrobė federalės kariuomenės arsenalą prie Harpers Ferry. Lee įsakymais buvo vykdomas karo teismas ir John Brown, galvojęs tais užgrobtais ginklais tęsti negrįžusių į laisvinimo kovą, o taip pat už ankstyvesnės savo žudystės, buvo pakartas. Lee tada dar nenujautė, kad jam teks vadovauti prieš visus šiaurės užsispyrėlius vergiją panaikinti, ir pralaimėti. 1861 metais, vos pakeltas į JAV 1-imos kavalerijos pulkininkus, Lee metė federalę tarnybą, paimdamas pietiečių kariuomenių vadovybę generolo laipsnį.

Visa eilė gen. Lee draugų ir mokinį, šiauriečių generolų ir pulkininkų, po karo vienas po kito buvo išrinkti prezidentais: pirmiausias buvo gen. Grant, po jo sekė generolai Hayes, Garfield, Chester Arthur, Benjamin Harrison, ir maj. William McKinley (nužudytas 1901 metais).

Tik generolas Sherman nenorėjo būti prezidentu. 1884 metais politikos vadų spiriamas, taip atsisakė.

"Jokiu atveju aš negalvoju ir negalvosiu apie priėmimo nominacijas. Skaitėčiau save paikšu, asilu, sulaukus 65 metų amžiaus, imtis naujos karjeros, įsivelti į gausias netelsingų, apsilėdusių savanaudžių valdžiai tarnautojų, prezidentui visai nepažįstamų, nekaltam jau apie rūpestį kai būčiau apstotus savo nusikursių draugų ir buvusių mano karinių pavaldinių." Partijos konvencijos metu jis telegrama pakartojo: "Jeigu būsiu nominuotas, aš nepriimsiu, ir neišsiu pareigų jeigu būsiu išrinktas."

Tada, respublikonams neturint kito stipraus kandidato, pirmutinis demokratas, Grover Cleveland, buvo išrinktas prezidentu. Po jo vėl sekė keturi respublikonai prezidentai su Taftu iki 1912 metų.

Tais pat metais po karo, generolas Lee, laisvas pilietis, buvo

garbingose sujungtos valstybės tarnybose.

Prezidento Washingtono Mount Vernon dvaras, 15 mylių į pietus nuo sostinės Washingtono ir nuo buvusio Lee Arlingtono dvaro, Mount Vernon, dabar yra viešas muziejus.

Iki 1861 metų t. y. iki karo prasidėjimo, Lee buvo savininku puošnaus Arlington dvaro, kurio rūmai taip pat paversti muzejum, yra skersai Potomac upės, aukštam krante. Iš jų rytinės pusės matosi sostinė Washington.

Tuos rūmus (graikų stilium, kaip vergijos laikais turtingieji pietiečiai mėgo) pastatė 1802 metais G. W. Parker Custis. Jo motiną (pulk. John Parker Custis našlę Mortą) buvo vedęs Jurgis Washington 1759 metais.

Jaunas karininkas Lee, vedęs Custis ainę, 1831 metais apsigyveno Arlington dvare. Karui kilus, metęs federalę tarnybą, pulk. Lee išsikubinęs į Virginiją vadovauti pietiečių jėgoms, persikėlė į Konfederacijos sostinę Richmondą. Federalė kariuomenė tuoj Arlingtoną konfiskavo, naudojo štabo punktu, pasikliau ligonine. Už nesumokėtus mokesčius tą didelį dvarą federalė valdžia nusavino už \$26,100.

Generolo Meigs patariamasis, prezidentas Lincoln dideles to dvaro žemes pavertė valstybinėmis kapinėmis Arlington vardu. Ir ten pradėta laidoti kare kritusieji kariai.

Vienoje duobėje tose kapinėse buvo palaidota 2,111 nežinomų karių, surankiotų iš netolimų kovų vietų. Ten buvo, ir pasiliko, paskirta speciali dalis laidoti karininkams. Yra dar kitos didelės valstybinės kapinės, prie Gettysburg mūšio vietos, prie Chattanooga, Tenn., pietuose, ir kt.

Arlington kapinėse pastatytas ir I pasaulinio karo nežinomam kariuonininkui paminklas. Jo kūnas buvo parvežtas iš Prancūzijos mūšio vietos 1921 metais.

Kitas įspūdingas pastatas tose kapinėse yra milžiniškas amfiteatras, kur vyksta metinės karių paminėjimo iškilmės ir kur atliekama apeigos laidojant tose kapinėse kariškių ar žymų visuomenininkų. Ten palaidotas ir Kaune žuvęs amerikietis leit. S. J. Harris.

Senos Custis šeimos palikimu, tačiau, nusavinamas generolo Lee ūkio ir rūmų, federalė valdžia taip pigiai nepasibaigė 1877 metais, po okupacijos panaikinimo, kai pietiečiai sugrįžo į kongresą, ainis George Washington Custis Lee, laimėjo bylą gaudamas iš valdžios už tai \$150,000 atlyginimo.

SALYGOS, KURIOSE GYVENA PUNSKO LIETUVIAI

Lenkijos lietuvių laikraštis "Aušra" apie Punske lietuvių gyvenimo sąlygas taip rašo:

"Punske bendruomenė randasi Seinų apskrities šiaurėje. Tai labiausiai nuo apskrities centro nutolęs punktas. Net 25 km. skiria Punska nuo Seinų.

Ne nuo seno, nes vos nuo 2-ųjų metų Punska turi elektros šviesą. Jau keli metai yra čia nuolatinis kinoteatras, Sveikatos skyrius ir gimdymo klinika. 1957 m. apskrities valdžios organų ir visuomenės pastangų dėka tapo įsteigtas Punske Bendrojo Lavinio Licėjus su lietuvių dėstomąja kalba, o 1959 m. pastatyti nauji tos mokyklos rūmai, kuriuose mokosi lietuviškas jaunimas.

Praėjusiais metais atiduotas naudojimui naujas kieto paviršiaus kelias, jungiąs Punska su Vaitakiemiu, tuo būdu Punska gavo nuolatinę susisiekimo liniją (P. K. S.), apie kurią jau seniai svajojo vietos visuomenė. Dar šiais metais bus baigtas ir

atiduotas naudojimui naujas kieto paviršiaus kelias Punska - Šypliškės; turėsime susisiekimą autobusais su Suvalkais.

Šiais metais tapo įrengta Punske ir jau naudojama benzino stotis, kurioje vietos gyventojai aprūpinami degalais: benzinu, žibalu bei įvairių rūšių aliejais ir tepalais.

Tačiau, šalia šių žymių bei reikšmingų pasiekimų, reikia suminėti ir eilę trūkumų, kurių be apskrities ir vaivadijos valdžios organų pagalbos negalima pašalinti. Pav. 1959 m. pradėta Punske pirties statyba dar nebaigta. Bendruomenės Taryba yra pasiryžusi ją baigti savais ištekliais dar šiais metais. 1959 m. pradėta Punske A. Mickevičiaus gatvės rekonstrukcija iki šios dienos nebaigta dėl per daug jau šykščių dotacijų, kurias šiam reikalui skiria Seinų Aps. Taryba.

Be Licėjaus pastato liaudies valdžios laikotarpiu nieko daugiau kaip ir nepastatyta. Senų gyvenamųjų namų nei Tarybos, nei naudotojai neremontuoja, todėl beveik visiems jiems reikalingas kapitalinis remontas.

1959 m. žadėtas Seinų Apskirties Tarybos statybinių skylių ir be gyventojų likusių gyvenamųjų namų pardavinėjimas Punske iki šio nevykdomas. Nuosavybės reikalų nesutvarkymas labai kliudo privačios statybos vystymuisi, nes nepaprastai sunku gauti valstybės paskolą gyvenamųjų namų statybai.

Statybinių skylių ir gyvenamųjų namų paskirstymas paspartin-

SIBIRO TREMTINIO KELIAS Į LAISVĖS ŠALĮ

Savo vargo kelionę po pasaulį čia pasakoja JULIUS BERESNEVIČIUS, mano vyro brolis. Jo prašoma surašiau ir siunčiu Dirvai atspausdinti visų lietuvių žinioms.

AGNIETĖ BERESNEVIČIENĖ, Rochester, N. Y.

Praūžė, prašvilpė Antrojo pasaulinio karo audra ir mano tėvynė Lietuva vėl antrą kartą, atsidūrė bolševikų rankose.

Daug baimės ir nemigos naktų teko pergventi vėl žiauriems atėjūnams mūsų kraštą supančiojus. Kadangi mano ūkis, buvo pamiškėje (Pažerlių km., Sėtos valsčiuje, Kėdainių apskr.), tai tuoj pasibaigus kovoms, dar mums visiems daug kartų teko susitikti ir su besislapstančiais bolševikų kareiviais ir su besikūrenčiais Lietuvos gynėjais -- partizanais. Daug kartų buvau priverstas, dideliame pavojui esant būti sušaudytas, vežti į mišką kiaule ar karvę, kad gynėjai turėtų kuo maitintis. Netekau beveik visų savo geresnių drabužių ir apavo berengdamas sušalusius partizanus. Porą kartų už tai net buvau suimtas ir kalintas, bet vis stebuklingu būdu, mano žmonos sumanumu pakišti kyšį išalkusiems komunistams, buvau paleistas.

Daug mano draugų ir gerų pažįstamų, buvusių partizanų eilėse, buvo išgaudyti, o kiti viešai iššaudyti ir Sėtos miestelio turgavietėje, visų išniekinimui pamesti. Ejo visos apylinkės žmonės jų lankyti nors iš tolo pasakytį sudiev; ejo motinos iš tolo atsisveikinti su savo sūnumis. Arti kareiviai prieiti neleido. O jeigu pravirks motutė pamaičiusi savo išniekintą sūnų, tuoj būdavo suimama ir visa šeima būdavo nežinia kur išvežama. Krauju pasrūvusios širdys buvo visų Lietuvos ištikimų sūnų ir dukrų. Ašaros ir kraujas nuplovė mūsų žemę nekaltų žmonių kančiomis.

Ir taip tęsėsi iki 1948 metų, gegužės mėnesio, kol atėjo mano eilė išvykti iš gimtojo krašto ir atsidurti Sibire.

Vieną gegužės mėnesio rytą sudardėjo į mano kiemą enkavadistų sunkvežimis su keliais ginkluotais raudonarmiečiais. Nebuvo nei kalbos nei laiko apie galimą pasiruošimą. Buvom priversti per pusvalandį, su žmona ir keturiais mažais vaikais, būti pasiruošę. Griebėm kas pakliuvo po ranka iš drabužių ir maisto, vaikus ir turėjome skubiai lipti į sunkvežimį nežinomi kelienei. Skaudžiausia tai buvo, nes mano senutė motina buvo mirties patale, kurią irgi tie kraugeriai no-

rėjo išvežti. Bet ėmėm maldauti, verkti, tai numoję ranka, ją palikome vieną raudančią. Vėliau sužinojau, kad mano vyresnysis brolis atskubėjo į pagalbą. Ir taip savo brangios motutes daugiau nebeteko matyti, nes ji greitai mirė.

Privežė, prigruodė žmonių pilnus prekinčius vagonus Kėdainių stotyje. Stovėjom dvi dienas sargybą apsupti, kol pagaliau mūsų vergų traukinys pajudėjo. Negalima suprasti to jausmo ir to išgąščio, ką tie niekuo nekalti žmonės išgyveno. Buvom sugrūsti, kad net apsisukti nebuvo kur. Mano mažasis sūnus buvo virš metų amžiaus, duktė -- 3 1/2 metų, antras sūnus 6 metų ir vyriausia duktė 8 metų. Vaikai nieko nesuprato, kas čia darosi. Didžiausia bėda buvo su gėrimu ir maistu. Turėjome kiek pasigriebę duonos, svogūnų maišą, truputį lašinių, bet atsigerti -- nieko. Sargybiniai vandens duodavo tik kas dvi -- trys dienos kai kuriose sustojimo vietose. To vandens mums visiems būdavo per mažai net atsigerti. Visi verkėm žiūrėdami į tuos mažyčius, kurie vis prašė pieno.

Mano mažoji dukrytė net linksmino visus, nes vis tarp žmonių landydama, atkišus rankutę, dainuodavo: Tą pelytę, ta po šiuota ir dainelę sudainuota. Kas tik ką turėjo vaišino mažytę, kuri džiaugdamosi tuoj rodydavo savo mamytę.

Ir taip pamažu diena po dienos pranyko iš mūsų akių gimtasis kraštas. Važiavom virš mėnesio laiko. Atsidūrėm net Krasnajerio srityje. Azijoje tarp kalnų ir didžiųjų miškų, prie upės, kuri vadinosi Enisejus. Pirmiausia nuvežė iki Krasnajerio miesto, o iš čia jau laivais, nes nebuvo kitokio susiekimo. Vežė mus į tuos didžius miškus.

Bet ir čia nebuvo paruošta, kur mes turėjome gyventi. Sugrūdo į apgrūdusią būdą, kur visur per plyšius laukas matėsi net po kelias šeimas. Kiekvienai šeimai paskyrė kampą, kur turėjo būti ir lova ir kambarys, kad net vaikai vienas prie kito vos tilpo. Valgyti turėjome virti lauke susikūrę laužą iš žalių šakų. Jau, ir šalti pradėjo, bet mes

neturėdami bendrabučio, gyvena netinkamuose butuose, o tai kenkia ir jų sveikatai ir pačiai mokslo eigai.

Punske ir apylinkių visuomenė nekantraudama laukia, kad vietos valdžios organai kiek galint greičiau įvestų gatvių apšvietimą, nes tai nebuvo padaryta, kai Punske buvo vedama elektros šviesa. Kai vietos gyventojai teiravosi šiuo reikalu, valdžios organai paaiškino jiems, jog gatvių apšvietimo dokumentacija esanti paruošta ir tik dėl kredito stokos šiais metais šitas reikalas negalės būti sutvarkytas.

Seinų Apskirties Taryba planuoja 1961-62 m. išgręžti Punske giluminį šulinį, kuris kainuos 140,000 žl. 40% šios sumos turėsia būti padengti patys gyventojai, o tai mums neatrodo teisinga ir būtina, nes Punske gyventojai apamai yra nepasiturį, ir vargu ar galės surinkti tokią didelę sumą.

Punskiečiai mano, jog pirmoje eilėje reikėtų pastatyti mokytojų namus ir bendrabutį moksleiviams. Vietos visuomenė tikisi, kad Seinų Apskirties Taryba spras ir padės pagerinti mokytojų ir mokinių darbo ir gyvenimo sąlygas.

Lenkijos gyvenančio Kazio Švainovskio darbas "LIETUVIŲ TAUTINIAI ŠOKIAI".

vis vargom toį skylę. Vaikai per dienas turėjo tūnoti kampe susukti į skudurus, kad nesusaltų. Tik jau beveik žiemai prasiėdus buvom perkelti į mokyklą, kur buvo nors kiek daugiau užuovėjos. Neilgai buvom ir mokykloje, nes turėjo mokslas prasiėdėti. Ir vėl sugrudo visus į senus barakus, kur per vidurį buvo ilgas koridorius, o šonuose atskiri mažai kambarėliai, per kurių sienas irgi matėsi laukas. Čia jau ilgiau gyvenom, o valgyti ir virti ir apšildyti, tai tame koridoriuj buvo vienas, didelis, bendras visiems, geležinis pečius.

Vyrai ir viengungės merginos ir moterys be mažų vaikų, kiekvieną rytą anksti, turėjo vykti miško kirsti. O eiti reikėdavo toli, net po 15 ar net 20 kilometrų. Vakare po darbo vėl visi grįždavo ir prie to vieno pečiaus turėjo ir išsivirti valgyti ir išsidžiovinti po darbo savo šlapius drabužius. Daug mano pažįstamų neišlaikė tokių darbo sąlygų, o be to, dar dėl blogo maisto, išmirė.

Žiema ar vasara vis kirsdavom mišką, nuo kalnų į pakalnes, į tarpeklus, kur darbas būdavo ypatingai sunkus. Žiemą moterys turėdavo eiti nuo nupiautus medžių nukąsti sniegą, nes nukirstas medis labai giliam sniege, pasislėpdavo. Visi nukirsti medžiai buvo sutempiami prie Enisejo upės krantų, kuriuos vyrai ir moterys sustumia su medinėm dalbom į vandenį. Čia vyrai juos sugaudo ir suriša į sielius, kurie toliau plukdomi.

Gamtą tai labai graži ir idomi, tik žmonėms gyventi, ypatingai vasaros metu, kančia. Mat vasaros metu atsiranda tokios ypatingos musės, kurioms įkandus žmogus sustina. Tai, kai tik sniegas nutirpsta jau tų musių pilna ir nė nebandyk išėiti neapdengęs veido ar viso kūno. Nežtenka vieno marškinių ar suknelės, bet reikia storai apsirengti.

Žiemos metu labai šalta -- apie 40 - 50 C. laipsnių šalčio, bet labai sausa. Žiema labai ilga, o vasara labai trumpa, vos trys mėnesiai. Bet, tik sniegui nutirpus, jau viskas labai greitai ir gražiai auga, nes žemė labai derlinga. Sniego žiemą prisninga tiek, kad vaikai nuo namelių stogų lyg nuo kalnų, važinėja. Labai madoj pasilūžos, nes kalnuota ir daug sniego. Ypač visi vaikai važinėja.

Mūsų buvom kelios šeimos lietuvių, tai vėliau pasistatėm sau po rąstų namelį iš vieno didesnio kambario. Žinoma, visas darbas buvo atliktas primityviškiausiu būdu, su kirviu.

Po kelių metų toji vietovė tapo lyg ir mažas kaimelis. O čia buvo įvairių tautų žmonių: lietuvių, vokiečių, ukrainiečių, kalmykų, lenkų ir pačių rusų. Lietuviai, kurie išlaikė pirmus dvejus metus, jau paskui kiek geriau gyveno. Jau pasisodino bulvių, nors tik su paprastu kastuvu duobelę pievoj iškasus, įsigijo po karvę ir taip gyvenimas slinko.

Vargas diena iš dienos, buvo tas pats ir nė nepamėtė, kaip prabėgo 9 metai. Išbuvom Sibire nuo 1948 metų gegužės mėnesio iki 1957 metų pavasario.

Turiu priminti, kad prieš užeinant bolševikams į Lietuvą antrą kartą, mano puseserė K. Charmanšienė su šeima, pasitraukė į Lenkiją. Vėliau ir daugiau lietuvių, jau bolševikams vėl okupavus mūsų kraštą, užsirašė kaip lenkai ir išvyko į Lenkiją, nes kai kurie numatė, kad ten vistiek bus geriau, negu Lietuvoje. Ir tik Gamulkai su Chruščiovu susitarus dėl gražinimo lenkų piliečių iš Sibiro į tą tarpą pateko ir daug lietuvių. Bet be pareikalavimo iš pačios Lenkijos, niekas negalėjo apleisti Sibiro.

Mano puseserė sudarė man specialius dokumentus ir aš su šeima 1957 metų kovo mėn. atsidūriau Lenkijoje. Tai žinoma, daug kainavo mano broliui gyvenančiam Amerikoje nuo 1947 metų.

Lenkijoje gavau iš valdžios vokišką ūkį netoli Vokietijos rubėžiaus ir ten, lyg pereinamojo stovykloje, gyvenau. Pagaliau brolio rūpesčiu ir pagalba vieno vietos advokato -- Mr. Pelkey ir New Yorko valstijos senatoriaus Mr. Kething talka, 1961 metų rugpjūčio 21 dieną atvykau į šią šalį. Dabar su savo šeima gyvenu Rochester, New York mieste.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

SOCIALINIS DRAUDIMAS

J. ŠOLIŪNAS

PASTABOS APIE UŽDARBIUS

KLAUSIMAS: Kadangi netoli-
moje ateityje mano žmona ir
aš norime išeiti į pensiją, o
socialinio draudimo mokesčius
reikia sumokėti iki balandžio
mėn. 16 d., todėl prašau paaiš-
kinti keletą reikalų apie mokes-
čius.

Aš esu gimęs 1897 m. sau-
sio mėn. 10 d. ir šiemet jau
noriu išeiti į pensiją. Nuo 1951
m. už savo biznį visados mo-
kėjau aukščiausią sumą sociali-
niam draudimui ir todėl norė-
čiau žinoti, kiek aš gausiu mė-
nesinės pensijos.

Taip pat turime mažametį vai-
ką, kuriam 18 metų sukaks š.
m. gruodžio mėnesį. Ar jis tu-
rės teisę gauti pensiją ar ne?

Mano žmona dirba fabrike ir
jos metinės pajamos yra apie
\$4,000.00 pradedant nuo 1950 me-
tų. Ji yra tik 62 m. ir taip pat
nori kartu su manim išeiti į
pensiją. Mūsų biznis yra regis-
truotas abiejų vardų.

Norėčiau žinoti, ar žmona turi
prašyti savo pensijos ar ji galė-
tų gauti pensiją, kaip mano žmo-
na? Patarkite, kaip būtų geriau.
Be to, mes žadame kitais me-
tais persikelti į Kanadą nuola-
tiniam apsigyvenimui. Esame abu
natūralizuoti Amerikos piliečiai.
Ar mes galėsime gauti sociali-
nio draudimo pensiją ten gyven-
dami? Už atsakymus būsiu dė-
kingas.

J.A.

P. S. Šiemet mano uždarbiai
iš biznio bus tik apie \$2,000.00

ATSAKYMAS

Pirmiausia keletas pastabų dėl
jūsų paties pensijos. Jūsų prob-
lema yra daug mažiau sudėtinga,
negu žmonos.

Pagal patiektuosius davinius,
jūsų mėnesinė pensija būtų apie
\$121.00. Jums pensija bus pra-
dėta mokėti nuo to mėnesio,
kada jūs pasitrauksite iš savo
biznio ir nedirbsite.

Kadangi šiemetiniai jūsų už-
darbiai yra mažesni, negu prieš
tai buvę per eilę metų, todėl
pensijos dydį išvedant, jie ne-
buvo įtraukti į apskaičiavimą.

Kiekvienas nepilnametis vai-
kas turi teisę gauti vadinamąją
vaiko pensiją. Jūsų šeimos atve-
lyje, vaikas turi teisę gauti pen-
siją arba iš tėvo arba iš mo-
tinos uždirbtųjų uždarbių. Bet
kadangi vaiko tėvas ir jūs už-
dirbate daugiau, todėl patartina,
kad vaiko pensijai gauti pareiš-
kimas būtų užpildytas tėvo var-
du. Vaikas gaus pensiją nuo to
laiko, kada pensiją pradėsite jūs
gauti. Ir toji pensija bus moka-
ma tol, kol vaikui sukaks 18
metų.

Jūsų žmonos pensijos reika-
las yra komplikutesnis. Ne to-
dėl, kad ji neturėtų teisės į pen-
siją, bet tik todėl, jog yra ga-
limybių gauti didesnę pensiją,
jei bus išpildyta keletas nuro-
dymų.

Jūs minite, kad žmona buvo
jūsų biznio dalininkė. Vadinasi,
ir ji turi teisę mokėti sociali-
nio draudimo mokesčius už savo
dalį pajamų iš biznio. Nežinau
kiek iš viso jūs bendrai už-
dirbate iš savo prekybos, tačiau
atrodo, kad ir žmonos pajamos
buvo bent aplygūs jūsų paja-
monis. Jeigu taip, tai jūsų
žmona iš prekybos pajamų, tik
už tam tikrą dalį, turėtų mokėti
socialinio draudimo mokesčius.

Kodėl ji turi mokėti mokesčius
tik už dalį pajamų? Mat, kiek-
vienas darbininkas turi teisę
mokėti socialinio draudimo mo-
kesčius už maksimalinę sumą,
kuri yra nustatyta įstatyme ir ku-
ri yra metai iš metų keičiama.
Pav., nuo 1951 m. iki 1954 m.
(imtinai) maksimalinė suma bu-
vo \$3,600.00. Nuo 1955 m. iki
1958 m. toji suma buvo padid-
dinta iki \$4,200.00. O nuo 1959
metų socialinio draudimo mo-
kesčiai atskaitomi nuo pirmųjų
\$4,800.00 uždarbio.

Už tokią pat sumą mokes-
čius gali mokėti ir savo biznį
turį darbininkai. Tačiau yra tai-
syklė, kad darbininkas, kuris dir-
ba kam nors kitam (employee)
ir pats sau (self - employed)
iš savo nuosavo biznio pajamų
turi mokėti socialinio draudi-
mo mokesčius tik už trūkstamą
skirtumą tarp jo algos ir mak-
simalinės sumos. Vadinasi, jei
jūsų žmona gaudavo algos
\$4,000.00 kasmet, tai nuo 1959

m. jei iš savo biznio, kaip jūsų
dalininkė, turi užmokėti socia-
linio draudimo mokesčius tik už
\$800.00. Kadangi socialinio drau-
dimo įstatymas apibrėžia ga-
limybę užmokėti už praeituosius
metus mokesčius tik iki pasku-
tiniųjų trejetos metų, tai jūsų
žmona turi teisę užmokėti už
susidarusį skirtumą dar už šiuos
metus: 1958, 1959, 1960 ir 1961
metus.

Mano nuomone, jei būtų patar-
tina už tuos metus užmokėti mo-
kesčius, nes tai padidintų jos
pensiją.

Pagal mano apskaičiavimus jū-
sų žmonos pensija būtų maždaug
tokia:

a) Jei ji nesumokėtų jokių mo-
kesčių už reikiamus metus (1958
-1961) nuo \$800.00 trūkstamos su-
mos iki maksimalinio dydžio, tai
jos pensija, sulaukus 62 metų,
būtų apie \$89.60 per mėnesį.

b) Jei ji sumokėtų socialinio
draudimo mokesčius už trūksta-
mą sumą, tai jos pensija, su-
laukus 62 m. amžiaus būtų apie
\$96.00. Man atrodo, kad būtų ver-
ta tuos mokesčius sumokėti.

Pastebėtina, kad jūsų žmona
turi imti savo pensiją, nes jos
pačios pensija yra daug dides-
nė, negu ji būtų, jei tą pensiją
gautų iš jūsų uždarbių (žmonos
kuri niekada nedirbo, jos pensija
iš vyro įmokėtų uždarbių, yra
visados pusė vyro gaunamos pen-
sijos).

Dėl gyvenimo užsienyje jums
savęs nereikia varginti, nes so-
cialinio draudimo pensijos Ame-
rikos piliečiams yra visur iš-
mokamos (išskyrus daugumą ko-
munistinių kraštų). Todėl drąsiai
galite vykti nuolatiniame apsigy-
venimui Kanadon be jokios bai-
mės, kad socialinio draudimo
pensija bus nutraukta.

PIRMOSIOS IŠ LIETUVOS
Į JAV EKSURSIJOS
DALYVIŲ ŽINIAI

Yra kilęs sumanymas šią
vasarą Kanadoje sušaukti
1939 metais įvykusios pir-
mosios iš Lietuvos į Ameri-
ką prekybininkų, pramonin-
kų ir amatininkų ekskursi-
jos dalyvių suvažiavimą.

Suvažiavimo reikalu (ga-
lutinai nustatytą vietą, laiką
ir t. p.) teks susisiekti su
visais ekskursantais paski-
rai. Tam tikslui visi tos
ekskursijos dalyviai yra
prašomi pranešti savo adre-
sus ekskursijos vadovui:

Dr. J. Kaškeluiui,
1385 Queen St. W.
Toronto 3. Ont., Canada.

ELIZABETH

Rengia Kaziuko mugę

Kovo 4 d. Elizabetho
skautės ir skautai rengia
Kaziuko mugę pa-
rapijos salėje — 216 Ripley
Pl. Mugė prasideda 8 val. iš
ryto. Po kiekvienų mišių —
8, 9, 10, 11 ir 12 val., bus
pardavinėjami įvairūs py-
ragai ir įvairūs skautų bei
skaučių pagaminti rankdar-
biai. 1 val. po pietų Skau-
tams Remti Komitetas kvie-
čia visus į šeiminiškus pie-
tus, kurių kaina asmeniui
\$2.00.

Mugės metu veiks baras
ir bufetas. Po pietų įvyks
programa ir šokiai.

Pietums bilietus prašome
įsigyti iš anksto, nes mug-
ges ir pietų metu bilietai
nebus parduodami.

Bilietus galima gauti pas
K. Kaspariūną telefonu EL
4-7238 ir A. Bartienę EL
5-8265.

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO —
"ALMA MATER"

VISI KVIEČIAMI PAMATYTI IR IŠGIRSTI

DAINAVOS ANSAMBLIO
KONCERTA

Kovo 3 d. Clevelande, Slovenian
Auditorium, 6417 St. Clair Ave

Solistė MONIKA KRIPKAUSKIENĖ

Dirigentas STEPAS SODEIKA

Programoje, dalyvaujant solistams M. Kripkauskie-
nei, A. Braziui ir J. Vazneliui, bus duodamos iš-
traukos iš operų Pagirėnai ir Gražina

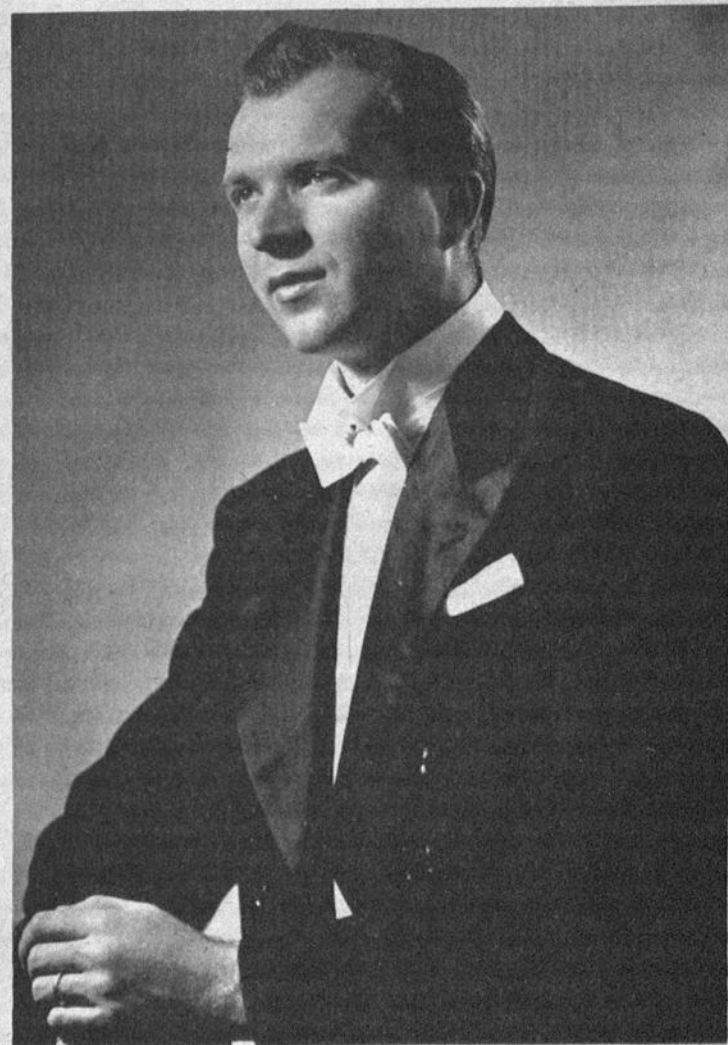
Bilietus jau galima įsigyti: Lietuvių Preky-
bos Namuose — 6905 Superior Ave ir sekmadien-
iais po lietuviškų pamaldų šv. Jurgio parapijos
salėje. Telefonu UT 1-1921 kvietimus galima už-
sisakyti nuo 7 iki 9 val. vak.

KONCERTO PRADŽIA 7 VAL. VAK. BE
VĖLAVIMO.

Koncertą ruošia LB Clevelando I apyl. valdyba

Solistas ALGIRDAS BRAZIS

Solistas JONAS VAZNELIS

Grupė svečių dalyvavusių Tautinės S-gos ir Korp. Neo Lituania suruoštame Clevelande Vasario 16 minėjime.
D. Mackevičiūtės nuotrauka

Naujoji Clevelando Korp. Neo Lituania valdyba, daug pasidarbavusi gražiai suruošiant Vasario 16 minėjimą. Sėdi iš kairės: D. Mackevičiūtė, ir B. Augustinavičiūtė. Stovi: A. Gasparaitis, pirm. V. Šlapelis ir V. Vinclova.
V. Staškevičiaus nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Tautinės Sąjungos ir Neo Lituania korporacijos** bendras Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 18 d. A. ir B. Nasvyčių namuose. Į minėjimą buvo susirinkę per 100 dalyvių.

Minėjimą atidarė Tautinės Sąjungos skyriaus vicepirmininkas Vytautas Stuoģis. Po trumpo žodžio, himno sugiedojimo ir žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės pagerbimo, tolimesnį minėjimo vadovavimą perdavė Jaunučiai Nasvyčiai.

Trumpą paskaitą, gal teisingiau pasakius — žvilgsnį į save, ką galėtume padaryti ir dar nesam padarę Lietuvos laisvės prikėlimui, skaitė Jonas Čiuberkis, Dr. V. Ramanauskas priminė Nepriklausomybės Tautos išleistas Lietuvos laisvės dainas ir kvietė knygą įsigyti. Neolithuanė D. Mackevičiūtė padeklamavo iš tos knygos partizanų Tauro rinktinės himną. Neolithuanų trio (B. Augustinavičiūtė, Ž. Ramanauskaitė ir D. Bružaitė) padainavo porą nuotaikingų dainų, akompanuojant p. Karsokienei. L. Juodytė padeklamavo, o Nora Braziulienė, akompanuojant p. Karsokienei, padainavo tris dainas. Neolithuanai E. Augustinavičiūtė, broliai Stankevičiai ir A. Gasparaitis paskaitė iš N. Mazalaitės kūrybos apie laisvę.

Programa buvo nuotaikinga, visu dideliu susikauptumu ir dėmesiu išklausa. V. Stuoģis visiems padėkojo ir pakvietė į vaišes, kurias buvo surengusios Tautinės Sąjungos skyriaus ponios. Be clevelandiečių, svečių tarpe buvo dail. V. Vi-

JONAS ČIUBERKIS, skaitęs paskaitą Tautinės Sąjungos ir Neo Lituania korporacijos Clevelande suruoštame Vasario 16 minėjime.
D. Mackevičiūtės nuotrauka

jeikis ir A. Rūkštelė, tuo laiku viešėję Clevelande.

Va išindamiesi Tautinės Sąjungos skyriaus nariai ir neolithuanai turėjo progos pabendrauti ir pasidalinti mintimis. Visi pageidavo, kad tokie bendri susėjimai būtų dažnesni.

• **Metropolitan operos dainininkė, o dabar Eastman konservatorijos Rochesterio profesorė A. Kaskas**, praėjusį savaitgalį buvo Clevelande ir pirmininkavo trijų asmenų komisijai, kuri konkurso keliu rinko geriausius dainininkus. Į finalistų tarpą buvo išrinkta ir mūsų solistė Aldona Stempužienė.

• **Lithuanian Village Bendrovės dalininkų metinis susirinkimas** šaukiamas ši

penktadienį, vasario 23 d., 7 val. 30 min. Lietuvių salėje. Darbų tvarkoje vadovybės apyskaitinis pranešimas, keturių direktorių per rinkimas ir einamieji reikalai. Kviečiami atsilankyti visi, kurie suinteresuoti šios bendrovės gyvavimu ir jos akcijų įsigijimu. Po susirinkimo bus kuklios vaišės.

• **Dailininkai VI. Vijeikis ir A. Rūkštelė** porą dienų viešėjo Clevelande. Lankė pažįstamus, tarėsi su skautų vadovais, dalyvavo skautų sueigoje, atvežė pasižymėjusiems skautams medalius, aplankė Dirvą ir dalyvavo kitų organizacijų įvykčiuose susirinkimuose.

• **Kazys ir Ona Karpiai** vasario 18 d. išvažiavo atostogauti į Floridą. Ten prabus tris savaites.

• **Edvardas Karnėnas**, grįžęs iš ligoninės, toliau pildo pajamų mokesčių pareiškimus (Income Tax Return). Prašoma šaukti telefonu: ER 1-4732.

• **Proga nuvykti Chicago!** Vasario 24-25 d. Chicagoje įvyksta Vidurvakarių Sporto Apygardos prieauglio klasių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

Clevelando sportininkai į šias varžybas vyksta specialiai nusamdytu autobusu.

Nuo sportininkų atlieka keleto vietų autobuse, todėl kas norėtų vykti į Chicago, gali labai prieinama kaina pasinaudoti. Autobusas yra labai modernus ir patogus. Išvykstame, penktadienį, vasario 23 d., 5:30 val. vak. Iš Chicago atgal išvažiujame apie 2-3 val. po pietų, sekmadienį.

Suinteresuoti prašomi kreiptis telefonu į A. Bielskų 851-0669, ar E. Vodopalių LI 1-4623. Nevėliau, kaip iki pirmadienio vakaro.

BOSTON

28 metai radijo programai

Seniausia lietuviška radijo programa Naujoji Anglijoje, vasario 25 d. švenčia savo 28 m. sukaktį. Minėjimas bus atliktas metiniu talentų popiečiu, lietuviška spalvota filma ir Miss Lituania of N. E. baliu, pagerbiant šių metų gražuolę Carol Grigaite iš Broktono. Talentų rinkėjais sutiko būti: A. Gustaitienė — Dramos sambūrio režisorė, A. Ruseckienė (Plevokaitė), muzikos mokytoja, Dr. B. Baškys, J. Vaičaitis ir adv. Antanas J. Young.

Filmos yra Stasiūnaičio Filmų Studijos iš Chicagos

• **Jonas Kazlauskas** pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

• **Grazus 9 kamb. vienos šeimos namas.** Saulės porčiai. Langinės. Kilimai. Dvi vonios. Įrengiamas trečias aukštas. Gali būti naudojamas, kaip pajamų nuosavybė. 7504 Myron Ave. Telef. EN 1-2642. (24).

Vienintelė lietuviška pirkimo - pardavimo įstaiga Ohio valstybėje, kuri priklauso trims "United multiple listing service" grupėms.

Todėl mes visuomet turime daug namų Jūsų pasirinkimui, o kad Jūsų namas būtų greičiau parduotas, Jūsų namo nuotrauką gauna apie 1000 pardavėjų.

3-jų miegamųjų namas su gražiu sklypu, prašo tik 20,200 dol.

Švarus tik 2 miegamieji, prašo 16,900 dol.

2-jų šeimų plytinis, kiekvienas butas turi po 3 miegamus. Nebrangus.

4 miegamųjų namas visai naujas, prašo tik \$18,500. minėti namai yra Lake Shore ir Nefl Rd. rajone.

Turime labai gerą 3-jų šeimų namą vakaruose — Lakewood.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti IV 1-6900.

EAST SHORE RELTY
Juozas Mikonis — Reltor
780 East 185 Street
Namų MU 1-2154
(22, 23, 25, 26)

POVILO BUDREIKOS PALIKIMAS

1961 m. sausio 6 d. Toronto, Kanadoje, mirė Povilas Budreika, testamentu užrašęs Lietuvos Generaliniam Konsului J. Budriui, New Yorke, ketvirtąją dalį savo palikimo, "su viltimi, kad Jūs savo nuožiūra panaudosite, kaip rasite geriau kovai su Lietuvos okupantu".

Tai pirmas toks atsitikimas. Šiomis dienomis palikimų administratorius, velionio brolis Juozas, atsiuntė čekį 340 dol. 75 c. sumai. Nesvarbu suma, bet patrioto lietuviu valia.

Velionis Povilas Budreika, gim. 1909 m. birželio 17 d. Utenos apskrityje, buvo baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune Teisų Fakultetą. Į Kanadą atvyko 1948 metais iš Vokietijos.

mokyklos mokiniai, skautai, Sveikino kongr. Monagan ir miesto mero atstovas.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo vicekons. A. Šimutis iš New Yorko. Jis trumpai ir vaizdžiai nusišvietė šventės prasmę, paliesdamas ir šių dienų įvykius Lietuvoje, ypatingai paradinį kunigų teismą Vilniuje. Prelegentas kalbėjo lygiai pusę valandos. Anksčiau kalbėtojai neapleidavo be dviejų valandų. O juk tie, kuri į minėjimus atsilanko, jau nereikia aiškinti, kad Lietuva yra paversta kad kenčia sunkią spaudą ir t.t. Naudingiau yra išgirsti šių dienų gyvenimo faktų ir patriotizmą keliančių minčių.

Šventės dalyviai buvo sujaudinti parapijos mokyklos 8 skyr. mokinės Charlotte Kuzmich paruoštu rašiniu, kuris buvo tarsi kreipimasis į jaunąją Amerikos lietuvių kartą, ir kuriame ji kvietė jaunimą neužmiršti, kad esame garbingos ir senos tautos vaikai Nors ji skaitė angliškai, bet jautėsi, kad jos sieloje tebėra gyva lietuvių dvasia.

Aukų surinkta 1013 dol.

RODYS FILMAS

Vasario 24 d., 7 val. vak. 48 Green St. klube, Lietuvos prisiminimų programos kviečiama, žurn. S. Narkelūnaitė rodys filmus, kuriuos ji padarė būdama Lietuvoje.

Po filmų šokiai ir pasivaizdinimas užkandžiais ir gėrimais.

G.K.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Šv. Jurgio parapijos mokykla šių metų Nepriklausomybės šventę atšventė labai pakiliai ir iškilmingai. Visos mokyklos mokiniai, kurių dauguma nemoka lietuviškai, dainavo lietuviškai dainas ir šoko tautinius šokius. Tai nuopelnas lietuvių seselių, kurios tą mokyklą veda. Nuotraukoje lietuvių grupė tarp seselių — kairėje Valerija, dešinėje mokyklos vedėja Francida.
A. Garlos nuotrauka

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN **OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30**

4% **SUPERIOR SAVINGS**

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SAVE BY MAIL
POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Kongreso narė Florence P. Dwyer** mielai sutiko dalyvauti ALT S-gos Elizabethe skyriaus dešimtmečio pobūvyje ir ta proga pasidalyti mintimis apie Lipscomb ir Kuechel rezoliucijų priėmimo galimybes. Be jos, jau anksčiau daug žymių svečių pasizadėjo pobūvyje dalyvauti. Jau dabar aiškėja, kad rengiamasis pobūvis sutrauks visus aktyviuosius lietuvius iš plačios apylinkės. Pobūvis įvyksta kovo 3 d., 7 v. v. Lietuvių Laisvės salėje, Elizabethe, N. J.

• **Kun. A. Miluko monografija** jau išspausdinta Lietuvių Enciklopedijos spaustuvėje, Bostone, ir duota įrašyti kietais (odos imitacijos) viršeliais. Knyga bus aplenkta dailiu dail. Jurgio Juodžio pieštu aplanku. Knyga 284 psl.

Dar šio mėn. gale monografija bus pradėta siuntinėti mecenatams — bendraleidėjams, rėmėjams ir prenumeratoriams. Knygynuose šis leidinys nebus parduvinėjamas.

K. A. M. M. L. Komitetas maloniai prašo bendraleidėjų, kurie šiuo metu yra pakeitę gyvenamąją vietą, pranešti savo naują adresą, kad išvengtume nuostolių ir nesusipratimų.

Tam tikras šios knygos kiekis yra skirtas pardavimui. Norį šią knygą įsigyti prašomi kreiptis:

V. Mingela, 153 E. Parkhurst Pl., Detroit 3, Mich. Knyga bus tuoj išsiųsta kiekvienam atsiuntusiam čekį ar "Money order" 6 dolerių sumai. Knygos bus parduodamos tik įrašytos. Skolon nebus siuntinėjama.

• **Inž. Jonas Mikalauskas**, iš Bostono, vėl paaukojo Lietuvių Profesorių Draugijai šimtą dolerių. Jis jau prieš tai suvažiavime buvo pripažintas L. P. D. A. pirmuoju nariu rėmėju. Artėnant vasario 16 d. abu, ligu

ištikti, akto signatarai, profesorai M. Biržiška ir S. Kairys, be įprasto žodinio pasveikinimo, gavo ir kuklias dovanas. Prof. S. Kairiui Remti Komiteto išdėninkas, S. Dirmantas, prašo gražinti Komiteto išsiuntintus aukų lapus.

• **Vytautas Didžiulis**, iš Columbijos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$10.00 auką.

• **L. Puskepalaitienė**, iš Detroit, mokėdama už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Inž. G. Biskis**, iš Cicero, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Dail. A. Rūkštelė**, mokėdamas už Dirvą įteikė ir \$5.00 auką.

PAIEŠKOMI

Baliunas, Adolfas, Kazimiero sūnus

Baužinskas, Anicetas, gimęs Lietuvoje 1920 ar 1921 metais Čeponka, Aleksas, kilęs nuo Radviliškio

Dapšys, Stasys, Mykolo sūnus, iš Šinkaučiskio km., Pakruojo val., Klovainių parap.

Esmantas, Kazys, kilęs nuo Radviliškio

Jankovskis, Vincas, Jono sūnus, atvyko Amerikon iš Lietuvos apie 1913 metus

Jaunutis, Jonas, kilęs nuo Radviliškio

Kutkevičius, Marijonas, buvęs Venecueloje

Maziliauskas, Zenonas

Navagruckienė - Paulausaitė, Valerija.

Pavilionienė, žmona Balio Pavilionio, kuris buvo gyvenęs Šiauliuose ir spėjama žuvo vokiečių kariuomenės tarnyboje

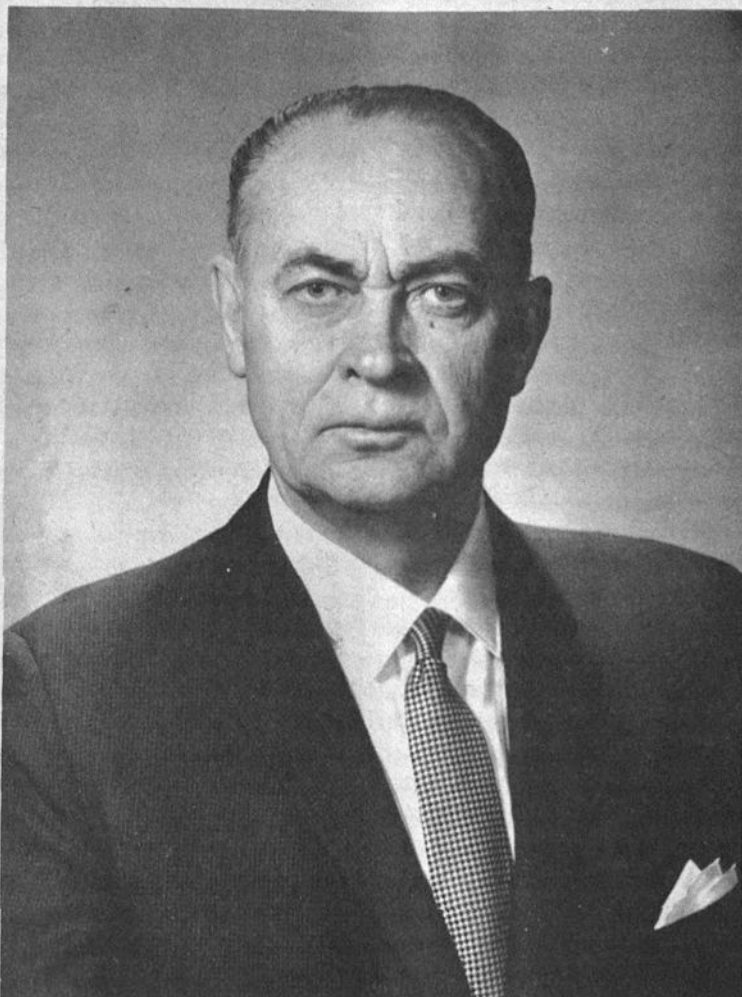
Vaitiekūnienė, Pranciška, gyveno Kankakee, Illinois.

Vitkienė - Klukunytė, Pranciška, Petro Vitkaus našlė, iš Smulkių km., Nemakščio val., jos sūnus Domininkas Vitkus, ir dukterys Florence ir Grace.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Dr. Jonas Žmuidzinas - naujas Lietuvos konsulas Kanadoje

JONAS ŽMUIDZINAS, naujai paskirtas Lietuvos konsulas Kanadoje.

Po generalinio konsulo min. Vytauto Gylio mirties, daugiau kaip 2½ metų Kanada Lietuvos konsulo neturėjo. Dabartinėmis aplinkybėmis konsulo darbas yra daug komplikutesnis, įvairresnis ir visuomeniškesnis, kaip kad buvo tada, kai Lietuva gyveno nepriklausomu gyvenimu. Taigi ir konsulo tuo laikotarpiu nebuvo sudarė nemažą spragą lietuviškos bendruomenės įvairioj veikloj, nes nebuvo kam reprezentuoti Lietuvos valstybės reikalų įvairiose tarptautinėse institucijose ir savo žodžiu bei dalyvavimu visur ir visada priminti paverptos Tėvynės padėtį bei išlaisvinimo reikalą. Matomai, buvo sunkiai įveikiamą kliūčių, kad naujo konsulo paskyrimas gerokai užsidsė. Pagaliau šiomis dienomis Lietuvos Diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis nauju konsulu Kanadai paskyrė teisių dr. Joną Žmuidziną.

Dr. J. Žmuidzinas gimė 1898. VI. 10 d. Keturvalakiuose, Vilkaviškio apskr. Teisės mokslus baigė Prancūzijoje, Montpellier universitete ir 1929 m. Paryžiaus universitete įsigijęs teisių daktarato du diplomus. Diplomatine tarnybą pradėjo Užsienių Reikalų Ministerijoje protokolo šefo padėjėju. Penkerius metus (1932. VI. 1 — 1937. X. 7) buvo Lietuvos pasiuntinybės Londone konsulinio skyriaus vedėju, vicekonsulo ir antrojo pasiuntinybės sekretoriaus tituluais. Diplomatine tarnybą baigė 1940 m. sovietams okupavus Lietuvą, pirmuoju pasiuntinybės sekretorium centre.

Dr. J. Žmuidzinui likimo juo lemta antru kartu rūpintis Kanados lietuvių reikalais ir antru kartu perimti tokias pat pareigas iš a. a. min. Vyt. Gylio. Mat, anksčiau Kanada Lietuvos konsulo neturėjo ir Kanados lietuvių konsuliariniai reikalai priklausė Londono pasiuntinybės konsulinio skyriaus jurisdikcijai. Dabartinis konsulas J. Žmuidzinas 1932 m. to skyriaus vedėju pareigas perėmė iš a. a. min. Vyt. Gylio, kuris tuo laiku buvo perkeltas Klaipėdos krašto gubernatorium.

Dr. J. Žmuidzinas be diplomatinio darbo yra veiklus kultūrininkas ir visuomenininkas. Gyvendamas Kaune, be savo tiesioginių pareigų Užsienių Reikalų Ministerijoje, metus laiko buvo Lietuvos valst. radiofonos spaudos apžvalgos redaktorius ir kasdieninis pranešėjas bei Associated Press korespondentas. Jau nuo 1920 m. jis yra žurnalistas ir uoliai bendradarbiavo Nepriklausomos Lietuvos spaudoje bei tremties leidiniuose ir yra Lietuvių Rašytojų ir Žurnalistų D-jos narys.

Dr. J. Žmuidzinas pasireiškė ir grožinėj literatūroj: 1928 m. Marijampolės "Dirva" išleido novelių rinkinį "Ryto Kraujas" ir 1931 m. Spaudos Fondas išleido poemą prozoje "Pajūrio himnas". Pegaso sparnų nėra nuleidęs ir dabar ir artimiausiu laiku žada išleisti naują savo kūrybos knygą "Runcė ir Dandierinas".

Naujas konsulas Dr. J. Žmuidzinas bene vienintelis iš visų dabar esančių diplomatinę tarnybąj asmenų, perėjęs visą tremties gyve-

VALTERIS BANAITIS LOS ANGELEJE

Mažosios Lietuvos sūnus, tilžiškis, muzikas ir žurnalistas, "Raudonųjų Viduramžių" knygos autorius, Free Europe radijo Miunchene atsakingas pareigūnas, savo kelionės po J.A.V. ir Kanadą metu turės mūsų mieste savo pirmąją paskaitą tema **Okupuota Lietuva šiandien.**

Paskaitoje bus liečiama: Lietuvos sovietizacijos padariniai, pavergtųjų lietuvių nuotaikos ir viltys, sovietinių okupantų siekimai, nauji spaudos metodai, užsitęsios okupacijos pavojai, ko lietuvių tauta laukia iš Vakarų?...

Kam rūpi šie klausimai ir į juos atsakymai, atsilankykite į Valterio Banaičio paskaitą, kuri įvyks 1962 m. kovo mėn. 3 d. (šeštadienį), 7 val. vakare Lietuvių Tautiniuose Namuose — 3356 Glendale Blvd., Los Angeles 39, Calif.

Įėjimas laisvas.
Visus Los Angeles ir apylinkių lietuvius maloniai kviečia.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Atiduok Lietuvai ką privalai atiduoti

Tradicinis Chicago mo-terų Vasario 16-sios minėjimas šiemet praėjo su pakilia nuotaika, nes susirinko gausus būrys dalyvių į Jaunimo Centrą.

Minėjimas įvyko vasario 11 d. Buvo pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais. Kun. Kubilius perskaitė invokaciją, o Chicago Lietuvių Tarybos pirmininkas kun. A. Stašys tarė įžanginį žodį, pabrėždamas: Atiduok Lietuvai, ką privalai atiduoti. Kvietė moteris būti žadintojomis ir puoselėtojoms šios garbingos pareigos.

Pagrindinė šio vakaro paskaitininkė buvo A. Graurokienė, labai aktualią temą "Lietuviško jaunimo problema Amerikoje".

Kaip jau žinome, lietuviškumo išlaikymas šioje šalyje nelengvas. Be visų kitų

dalykų į pagalbą ateina lietuviška kultūra.

Paskaitininkė davė išsamų palyginimą senųjų ir naujųjų ateivių domėjimosi lietuviškumu. Nurodžiusi, kad dalis jaunimo nubyra, kartu pasidžiaugė gana dideliu procentu mūsų gražaus jaunimo, susibūrusius į studentų korporacijas. Tačiau politiniame gyvenime randame vos 3% jaunimo. Priežastis — nesutarimas ir amžini ginčai vyresniosios kartos politikų tarpe.

Paskaitininkė — jaunosios kartos atstovė, dalyvaudama pati lietuviškoj veikloj, pasigenda jaunųjų didesnio susidomėjimo lietuviškais reikalais ir geresnio mokėjimo lietuvių kalbos. Reikalinga pagalba jaunąją kartą išjudinti ir uždegti, siūlo remti finansiai Studentų fondą.

Prelegentė kalbėjo ta tema todėl, kad jai ji artima ir miela. Ir kaip būtų gera patraukti daugiau jaunimo į lietuviškumo išlaikymo akciją. Paskaita baigta reikšmingais Fausto Kiršos žodžiais: "Rašau dėlto, kad manyje neišdildomai raudasi Lietuvos praeities šimtmečių budėjimas ir šviesiausia viltis į ateitį, kad buvome, esame ir būsimė".

Solistės R. Mastienės gražus dainavimas ir I. Paliokaitės jausminga deklamacija labai pajavirino šį kultūringą minėjimą.

Giedrininkių pirmininkė — darbščioji E. Juknevičienė tarė pabaigos žodį, kad užverčiame Lietuvos Nepriklausomybės 44-tų metų istorijos lapą ir su viltimi žvelgiame į šviesesnį ateitį.

Prie paruoštų stalų viešnios ir rengėjos vaišinosi skanėstais, dalinosi įspūdžiais ir nenoriai skirstėsi į namus.

Br. P.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS RICHMOND HILL SKYRIAUS NARĖS MALONIAI KVIEČIA ATŠILANKYTI Į UŽGAVĖNIŲ VAKARĄ,

kuris įvyks

FESTIVAL RESTORANE ir BARE --
40 East 26th Street, New Yorke,
1962 METŲ VASARIO 24 DIENĄ,
7 val. vakaro.

Lietuviškos vaišės, šokiai ir kitos staigmenos, grojant RUTENIO orkestrui.

Įėjimas \$5.00; studentams \$2.50.

Skyriaus Valdyba

Lietuvos atstovas Washington J. Kajeckas, lankydamasis Clevelande, padėjo vainiką prie pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos respublikos prezidento Antano Smetonos kapo, dalyvaujant našlei Sofijai Smetonienėi, sūnui Julijui ir organizacijų atstovams. Nuotraukoje iš kairės: V. Blinstrubas, gen. K. Talat-Kelpša, A. Talat-Kelpša, p. Leknickienė, p. Talat-Kelpšienė, St. Barzdukas, min. J. Kajeckas, Sofija Smetonienė, V. Smetona, K. Žiedonis, J. Daugėla, L. Leknickas ir J. Smetona.

B. Gaidžiūno nuotrauka

Chicago K. Donelaičio lituanistikos mokyklos vedėju

Mokytojui JULIUI ŠIRKAI,

Lietuvoje mirus jo brangiai motinai, užuojautą reiškia

Rimvyda, Dainius, Gintaras ir jų tėveliai Valiukėnai

PHILADELPHIA

Paskaita apie hipnozę

Kovo 11 d., 4 val. p. p. Lietuvių Banke 202-204 N. Broad St., Lietuvių Moterų Atstovybės klubas ruošia Dr. A. Šmulksčio paskaitą "Hipnozė".

Visi lietuviai kviečiami gausiai atsilankyti.